

LISA 9 VALIKÕPEAINED

Sisukord

Valiõppeainete arvestuslik maht	2
1. EMAKEEL JA KULTUUR	2
1.1. Õppeaine kirjeldus.....	2
1.2. I KOOLIASTE	5
1.2.1. Õpitulemused I kooliastmes	5
1.2.2. Õpitulemuste, õppesisu, hindamise kirjeldused klassiti.....	6
1.3. II KOOLIASTE	16
1.3.1. Õpitulemused II kooliastmes.....	16
1.3.2. Õpitulemused, õppesisu, hindamise kriteeriumid	17
2. EESTI LASTEKIRJANDUS	26
2.1. Õppeaine kirjeldus.....	26
2.2. I KOOLIASTE (2.,3. klassid)	28
2.2.1. Õpitulemused I kooliastmes	28
2.2.2. Õpitulemused, õppesisu, hindamise kriteeriumid	29
3. INFORMAATIKA	36
3.1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid.....	36
3.2. Õppeaine kirjeldus.....	36
3.3. Õppetegevuse kavandamine ning korraldamine.....	40
3.4. Õppekeskkond	41
3.5. Õpitulemused, õppesisu ja hindamine.....	42
3.6. Õpitulemused, õppesisu ja hindamine (eesti õppekeele klassides)	47
4. RÜTMILINE LIIKUMINE (1.-3.klassid)	57
4.1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid.....	57
4.2. Õppeaine kirjeldus.....	57
4.3. Õppetegevus	58

4.4. Õpitulemused I kooliastmes	58
4.5. Õpitulemused, õppesisu, hindamine klassiti	58
5. RÜTMIKA JA LIIKUMINE (4.klass)	62
5.1. Õppe- ja kasvatusesmärgid.....	62
5.2. Õppeaine kirjeldus.....	63
5.3. Õpitulemused, õppesisu, hindamine.....	63

Valiõppeainete arvestuslik maht

Õppeaine	Nädalatunde klassiti											
	1. kl	2. kl	3. kl	I	4. kl	5. kl	6. kl	II	7. kl	8. kl	9. kl	III
Emakeel ja kultuur	2	2	2	6	2	2	2	6	2	2	2	6
*Rütmiline liikumine	2	2	2	6				0				0
*Rütmika ja liikumine				0	2			2				0
Eesti lastekirjandus	0	1	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
**Informaatika	0	0/*1	0/*1	0/*2	0	0/*1	1/*2	1/*3	0	1/*1	0	1

* Valikõppeaine „Emakeele ja kultuur“ asemel

** Informaatika eesti õppekeele klassides

1. EMAKEEL JA KULTUUR

1.1. Õppeaine kirjeldus

Õpilase emakeeleõpetuse eesmärk on õpilase tekitada huvi esimese keele arendamise vastu, toetada mitmekeelsuse arengut ja hoida sidet oma emakeelse kultuuripärandiga. Emakeele ja kultuuri õppimine aitab õpilasel luua seosed eesti keele kui teise keele ja kirjanduse õppimisega ning mõista keele ja kultuurilise tausta tähtsust üksikisikule, kogukonnale ja ühiskonnale. Emakeele ja kultuuri õppimine aitab õpilasel tähtsustada nii oma emakeelt kui ka väärtustada teisi keeli ja kultuure. On oluline, et võõrsil või kodukeelest erinevas keelekeskkonnas elav laps

ei unustaks oma emakeelt ja et see areneks eakohaselt. Emakeel aitab arendada lapse mõtlemist, eneseväljenduse oskust ning mõjutab lapse kui isiksuse kujunemist. Emakeelt hästi valdav laps saab koolis paremini hakkama ka siis, kui kooli õppekeel ei ole tema emakeel.

Eri kultuure vaadeldes tuleb lisaks traditsioonidele käsitleda valikaines ka kaasaegset kultuurimaastikku, kaaskultuure, kultuurimaastiku muutumise põhjuseid, siduda ühiskondlike protsessidega, analüüsida erinevate kultuuride üksteise mõjutamist, suhestada omavahel erinevaid kultuurielemente ning suhestada neid ka tänapäeva Eesti ühiskonnaga.

Ainekava on koostatud üldistest põhimõtetest lähtudes ja on kohandatav mis tahes keelele, mida õpilane õpib emakeelena. Õpe on suunatud teadmiste omandamisele rahvuskultuurist ning emakeeles peamiselt suulise, kuid võimaluse korral ka kirjaliku suhtlemisoskuse arendamisele. Olulist rolli mängivad õpilase enda kaasatus, võimalikult lai autentsete tekstide kasutamine, näiteks multimeedia, erinevad mängud jmt. Olenevalt keele eripärast võib kasutusel olla ainult suuline keel, ka sel juhul on oluline võimalikult autentne keelekasutus. Kogu õppes on väga olulisel kohal õpilase võimalused õpitava keele keskkonnas viibimiseks väljaspool kooli.

Esimeses kooliastmes keskendutakse emakeeleõpetuses peamiselt suulisele keelekasutusele, õpilane õpib kuulama, küsima, vastama, jutustama. Arendatakse sõnavara, õpilane omandab peamised lugemis- ja kirjutamisoskused, tutvub lastekirjanduse ning eakohaste kultuuritraditsioonidega. Esimesel etapil tutvustatakse õpilasi suulise rahvaloominguteostega, rahvapärimumustega. Õppimise ülesandeks pole mitte ainult parimate rahvakunstiteostega tutvumine, vaid ka verbaalse loovuse, laste kujutlusvõime, kõne, mõtlemise arendamine, sõnavara suurendamine, ideede laiendamine meid ümbritseva maailma, inimeste, loomade, taimede kohta. Eesmärk on õppida kasutama keelt erinevates suhtlusolukordades, olla teadlik emakeele tähtsusest ja luua side oma emakeelega. Lisaks alustatakse esimeses kooliastmes venekeeles kirjutamise õppimist.

Esimeses kooliastmes toimub emakeeleõpe pigem mänguliselt, erinevates suhtlussituatsioonides, eakohaste tekstide, sh multimeedia, mängud, ja sisuvaldkondade abil. Oluline on kujundada õpilases julgus oma emakeeles suhelda. Oluliseks toetuseks emakeele omandamisel on kooliväline keskkond, eelkõige kodu, osalemine kogukondlikel üritustel, võimalus viibida oma keele keskkonnas. Sellel etapil on oluline lapse oskus teatud olukorda sukelduda ja (nuku)teater aitab sellele kaasa. Lavastustes osalemine võimaldab lastel parandada oma emakeelt, mõista oma emakeele iseärasusi. Õppesisu valitakse selliselt, et õpilane saab

laiendada oma teadmisi emakeelest, kultuurist, kirjandusest. Õppesisu toetab õpetamise eesmärki, on eakohane ning tugineb nii õpilase kogemusele kui ka kohalikule eripärale.

Suulise suhtlemisoskuse kujunemiseks harjutatakse rühmas nii teiste kuulamist kui ka ise kõnelemist. Kuulamine, küsimine, vastamine, lugude jutustamine jne annab õpilasele võimaluse tutvuda erinevate suhtlusolukordadega.

Tekstide mõistmise arendamiseks vaadeldakse erinevaid eakohaseid tekste, nagu muinasjutud, lühilood, lihtsad info- ja meediatekstid, luuletused ning pildid. Harjutatakse küsimuste lugemist, koostamist, neile vastamist, eriti jutustavate ja kirjeldatavate tekstide põhjal.

Tekstiloomes õpitakse tundma kirjutamiseks vajalikke algtõdesid ja kirjakeele olemust, sh kirjasüsteemi. Kirjutamist harjutatakse nii klassis rühmaga kui ka individuaalselt. Olulisel kohal on eakohased keelemängud. Erilist tähelepanu pööratakse õpitava keele eripäradele.

Kirjanduse ja kultuuri mõistmisel on oluline, et keelekasutust vaadeldakse eelkõige aktiivses keelekeskkonnas, st kodus, kogukonnas, koostöös õpilast igapäevaselt ümbritsevate inimestega.

Esimeses kooliastmes lähtutakse **tagasiside andmisel** järgmisest:

- eneseväljenduse ja suhtlemisoskuse areng
- sõnavara eakohane teadlik kasutamine
- eri liiki tekstidest aru saamine
- lugemisharjumuse kujunemine
- eakohane tekstiloomine
- kultuuri eripärade tundmine

Oluline on saada tervikpilt iga õpilase keeleoskuse edenemisest, et õpilane saaks tagasisidet oma keele mõistmise, kasutamise, eneseväljenduse, arutluse, tekstiloomes- ja tõlgendusoskuse kohta.

Teises kooliastmes on oluline, et õpilasel tekiks oskus ja harjumus oma emakeele kasutamiseks erinevates suhtlusolukordades. Õpilane õpib lugema erinevaid tekste, analüüsima saadud teavet, seda struktureerima ja edastama nii suuliselt kui ka kirjalikult. Õpilane arendab oma keeleoskust keelekeskkonnas suheldes. Õpilane õpib keeli võrdlema ja kasutama keeleoskust teadlikult erinevates õpikeskkondades. Eesmärk on süvendada sidet oma emakeele ja päritolu kultuuriga.

Õppesisu valitakse selliselt, et õpilased saaksid emakeele, kirjanduse ja muu kultuuriga seotud teadmisi mitmekülgset avardada. Sisu toetab õpieesmärkide saavutamist, õppes kasutatakse nii õpilase enda kogemusi kui ka kohalikke võimalusi.

Suulise ja kirjaliku suhtlus suhtlemisoskuse arendamiseks on oluline osalemine rühma tegevustes. Üksteist kuulates, omavahel dialoogis olles ning koostöiselt tegutsedes on hinnata enda ja teiste tegutsemist ning saada ise tagasisidet. Üha rohkem kasutatakse keele harjutamiseks ja keelekeskkonna imiteerimiseks emakeelse meedia võimalusi.

Teksti vastuvõtmisel suunatakse õppijat üha enam erilaadsete tekstide juurde, süvendatakse tekstide lugemise ja tõlgendamise oskust. Harjutatakse küsimuste esitamist teksti kohta ning kokkuvõtete tegemist. Tekstidest lähtuv arutelu, lugemiskogemuse jagamine, tekstide analüüsimine loob õpilasele aluse oma sõnavara ja väljendusoskuse laiendamiseks emakeeles.

Tekstiloomes harjutatakse kirjutamisprotsessi etappe, eriliigiliste tekstide ülesehitust, õigekirja eripärasid oma keeles ning nende kasutamist oma tekstides.

Kirjanduse ja kultuuri mõistmiseks suunatakse õpilaste mõtlema kultuurilise identiteedi kujunemisele, emakeele kasutamise võimalusele kodus ja kogukonnas.

Teises kooliastmes keskendutakse hindamisel õpilase edenemisele, antakse õpilasele tagasisidet tema suulise ja kirjaliku väljendusoskuse, keele mõistmise ja kasutamise kohta. Õpilane saab teavet nii oma keeleoskusest kui ka üldkultuurilise tausta mõistmisest. Tagasiside on oluline edasise keeleõppe toetamiseks. Lisaks õpetaja tagasisidele annab õpilane ka ise tagasisidet oma keeleoskuse arengule.

Teises kooliastmes lähtutakse **tagasiside andmisel** järgmisest:

- eneseväljenduse ja suhtlemisoskuse areng erinevates suhtlusolukordades
- sõnavara eakohane teadlik kasutamine nii suulises kui ka kirjalikus tekstiloomes
- eri liiki tekstidest aru saamine, teabe hankimine ja hindamine
- õpioskuste areng, sealhulgas iseseisev keeleoskuse arendamine
- keelelise ja kultuurilise identiteedi ning emakeele tähenduse mõistmine.

1.2. I KOOLIASTE

1.2.1. Õpitulemused I kooliastmes

Suuline ja kirjalik suhtlus

Õpilane

- osaleb aktiivselt ja mõtestatult õppeprotsessis;
- kuulab eesmärgistatult, väljendab oma mõtteid;
- osaleb vestluses, moodustab küsimusi ja vastab ise talle esitatud küsimustele
- kirjutab lihtsamaid teateid.

Teksti vastuvõtt

Õpilane

- omandab teadliku lugemisoskuse;
- loeb eri liiki eakohaseid tekste, mõistab nende sisu;
- analüüsib individuaalsete võimete piires eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste.

Tekstiloom

Õpilane

- sooritab kirja eelharjutusi, arvestab etteantud juhendi ja juhendamiseiga;
- tunneb joonis- ja kirjatähti, kirjutab loetava käekirjaga;
- kirjutab mõtestatud lauseid.

Kirjanduse ja kultuuri mõistmine

Õpilane

- kujundab eakohase lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma, rikastab sõnavara;
- mõistab oma rahvapärimust ja kultuurilist mitmekesisust.

Keelehoole

Õpilane

- kirjutab õigesti õpitud keelendeid;
- järgib lihtsamaid õpitud keelereegleid.

1.2.2. Õpitulemuste, õppesisu, hindamise kirjeldused klassiti

1.KLASS

Teemavaldkond: Üldteadmised vene keelest		
Teema	Õpitulemused	Õppesisu ja mõisted
Kõne ja keel	Teeb vahet sõnadel ja lausetel. Tunneb suulist ja kirjalikku kõnet.	Keel kui peamine suhtlusvahend Mõisted: suuline ja kirjalik kõne, lause, sõna
Teemavaldkond: Aabitsajärk		

Graafika. Foneetika. Ortoeepia.	Eristab täishäälikuid ja kaashäälikuid: rõhulisi ja rõhutuid täishäälikuid; häälelised ja hääletud, pehmed ja kõvad, paarilised ja paarita kaashäälikud.	Tähestik. Hääliku ja tähe suhe. Mõisted: täis- ja kaashäälikud, rõhulised ja rõhutud, täishäälikud, helilised ja helitud kaashäälikud. Paaris- ja paaritud kaashäälikud: helilised ja helitud. Rõhk.
Leksikoloogia ja fraseoloogia	Eristab sõna tähendust. Oskab leida sõna sõnastikust.	Sõna kui keeleühik. Mõisted: sõna tähendus, sõnastik
Süntaks ja tekst	Teab lause põhitunnused. Eristab muinasjuttu jutust.	Lause põhitunnused. Teksti sidusus. Tekstide mitmekesisus. Mõisted: mittehüüd- ja hüüdlauseid, tekst, pealkiri, põhiidee, lõik, muinasjutt, mõistatus, vanasõnad ja kõnekäänud, jutustus, luuletus.
Kirjandusliku lugemise temaatika	Oskab silpide lugemist. Loeb ilmeliselt. Saab loetust aru.	Minu perekond. Mina ja mu pereliikmed. Otsi sõpra ja hoia teda. Õppida on alati kasulik. Aastaajad. Aususest ja õiglusest. Tõsiselt ja naljaga pooleks.
Ortograafia ja interpunktsioon	Sooritab kirja eelharjutusi. Tunneb joonis- ja kirjatähti, kasutab õigeid tähekujusid, kirjutab loetava käekirjaga. Mahakirjutamine trükitud tekstist kirjutatud tähtedega.	Väike- ja suurtähe kasutamine. Interpunktsioon: kirjavahemärgid lause lõpus. Poolitamisreeglid. Mõisted: Väike ja suur täht, punkt, küsimärk.

Lõiming läbivate teemade kaudu

Valdkond	Üldteadmised vene keelest	Aabitsajärk
Lõimitavad õppeained	Eesti keel, kunstiõpetus, loodusõpetus, kehaline kasvatus, muusika	Eesti keel, kunstiõpetus, loodusõpetus, kehaline kasvatus, muusika, matemaatika
Lõimitavad üldpädevused	kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne ja kodanikupädevus, õpipädevus, suhtluspädevus, loodusteaduste ja pädevus	kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne ja kodanikupädevus, õpipädevus, suhtluspädevus, loodusteaduste ja matemaatika pädevus

Lõiming läbivate teemade kaudu	Kultuuriline identiteet – tutvumine vene, eesti ja teiste rahvaste ilukirjandusteostega, erinevate tekstidega.	Elukestev õpe ja karjääri planeerimine, tutvumine erinevate ametitega. Kultuuriline identiteet - tutvumine vene, eesti ja teiste rahvaste ilukirjandusteostega, erinevate tekstidega. Tervis ja ohutus - aitab õpilastel tervislikku eluviisi hoida, käituda ohutult, teavad ohutusreegleid koolis ja linnas. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – arendatakse koostöö oskust.
---------------------------------------	--	--

Hindamiskriteeriumid 1.klassis

I klassis kasutatakse kirjeldavaid sõnalisi hinnanguid, millel puudub numbriline ekvivalent. Kokkuvõtavad sõnalised tagasisided kirjeldavad lapse arengut, kooliastme pädevuste ja õpioskuste kujunemist, õppeprotsessis osalemist ning õpitulemusi. Kokkuvõtvas tagasisides tuuakse esile õpilase edusammud ning juhitakse tähelepanu arendamist vajavatele oskustele.

I klassis antakse hinnanguid:

- õppeprotsessis osalemine
- pädevuste ja õpioskuste kujunemine
- õpitulemused valdkonniti

R/On raske	HV/Harjuta veel	H/Hästi	VH/Väga hästi
Õppeprotsessis osalemine			
Tunnist osavõtt puudulik, ei tööta kaasa, vajab pidevalt meeldetuletusi tehtava suhtes	Tähelepanu hajutatud, mistõttu tunnis käsitletav jääb kohati ebaselgeks	Võtab tunnist osa, kuid vahel vajab selleks õpetaja poolset ergutust	Töötab tunnis aktiivselt kaasa
Pädevuste ja õpioskuste kujunemine			
-Ei suuda märgata ega mõista <i>vene keele ja kultuuri</i> seonduvat ümbritsevas elus ega kirjeldada seda -Ei suuda lugeda ega mõista eakohast <i>vene keele</i> teksti -Õpilane ei suuda iseseisvalt lahendada	-Märkab ja mõistab mõnikord vene keelega seonduvat ümbritsevas elus, kuid kirjeldab seda harva või ebakindlalt. -Suudab lugeda ja mõista eakohast <i>venekeelset</i> teksti,	-Märkab ja mõistab sageli <i>vene keelega</i> seonduvat ümbritsevas elus ning suudab seda kirjeldada -Loeb ja mõistab enamasti eakohast <i>venekeelset</i> teksti iseseisvalt	-Märkab ja mõistab <i>vene keelega</i> seonduvat ümbritsevas elus ning kirjeldab seda täpselt ja mitmekülgelt -Loeb ja mõistab eakohast <i>venekeelset</i> teksti iseseisvalt ja näitab suurt arusaamist

<p>tekstülesandeid ja tema võime hinnata tulemuse reaalsust on piiratud või puudulik</p> <p>-Õpilane ei suuda aru saada õpitud mõistetest ega oska neid rakendada</p> <p>-Õpilane ei mõista <i>vene keele</i> olulisust ega näita huvi <i>vene keele</i> teadmiste omandamise vastu</p>	<p>kuid vajab abi ja teeb vigu</p> <p>-Õpilane suudab mõnikord iseseisvalt lahendada tekstülesandeid, kuid tema lahendused võivad olla ebatäpsed või vigased ning tema võime hinnata tulemuse reaalsust võib olla piiratud</p> <p>-Õpilane mõnikord saab aru õpitud mõistetest, kuid tema oskus neid rakendada võib olla ebakindel või mittetäielik</p> <p>-Õpilane mõnikord mõistab <i>emakeele</i> olulisust ja näitab mõningast huvi <i>vene keele</i> teadmiste omandamise vastu, kuid tema motivatsioon võib olla kõikum</p>	<p>-Õpilane suudab enamasti iseseisvalt lahendada tekstülesandeid ja tema lahendused on korrektsed ning ta suudab adekvaatselt hinnata tulemuse reaalsust</p> <p>-Õpilane enamasti saab aru õpitud mõistetest ja oskab neid rakendada õigesti ja asjakohaselt</p> <p>-Õpilane enamasti mõistab <i>emakeele</i> olulisust ja näitab huvi <i>vene keele</i> teadmiste omandamise vastu</p>	<p>-Õpilane lahendab tekstülesandeid kiiresti, täpselt ja sügavalt ning tema võime hinnata tulemuse reaalsust on väga hea ning ta suudab tuvastada ja parandada võimalikke vigu</p> <p>-Õpilane suudab kiiresti ja täpselt mõista õpitud mõisteid ning rakendada neid erinevates olukordades, näidates suurt arusaamist</p> <p>-Õpilane mõistab sügavalt <i>emakeele</i> olulisust ning tunneb suurt vajadust ja huvi <i>vene keele</i> teadmiste omandamise vastu, näidates suurt pühendumust ja motivatsiooni</p>
Õpitulemused			
<p>Õpilane ei suuda õpitulemust vastavas valdkonnas saavutada või suudab seda vaid väga piiratud ulatuses</p>	<p>Õpilane saavutab õpitulemused vastavas valdkonnas, kuid arusaamises ja omandatud oskustes on olulisi puudusi</p>	<p>Õpilane saavutab õpitulemused vastavas valdkonnas demonstreerides head arusaamist ja oskusi</p>	<p>Õpilane saavutab õpitulemused vastavas valdkonnas näidates sügavat arusaamist ja suurepäraseid oskusi</p>
Lugemine			

<ul style="list-style-type: none"> • loeb aeglaselt, katkendlikult, ilmetult, vigadega; • tekstil põhinevate ülesannete lahendamisel on rohkesti eksimusi ja puudujääke. 	<ul style="list-style-type: none"> • loeb konarlikult, ilmetult, vigadega; • õiged rõhud, pausid, sobiv hääletoon; • saab üldjoontes teksti sisust aru, kuid küsimustele • vastamisel esineb ebatäpsusi; • tekstil põhinevate ülesannete lahendamisel on eksimusi ja puudujääke. 	<ul style="list-style-type: none"> • loeb ladiusalt, kuid väheilmekalt; teeb lugemisel üksikuid vigu; • õiged rõhud, pausid, sobiv hääletoon; • saab aru teksti sisust, kuid küsimustele vastamisel on üksikuid ebatäpsusi; • täidab loetud teksti põhjal ülesandeid üksikute vigadega. 	<ul style="list-style-type: none"> • teksti ladus, veatu, selge, õige intonatsiooniga lugemine; • õiged rõhud, pausid, sobiv hääletoon; • tekstis sisalduva info mõistmine; • ülesannete täitmine loetud teksti põhjal.
Suuline eneseväljendamine			
<ul style="list-style-type: none"> • saab kuulatust või loetust halvasti aru; • jutustab küsimuste toel; jutustus on lünklik ja sõnavaene; • ei arvesta suhtlusolukorda ja adressaati. 	<ul style="list-style-type: none"> • saab kuulatust ja loetust üldjoontes aru, kuid ei oska alati edasi anda kuulatu ja loetu põhisisu; • jutustab küsimuste toel, jutustus on lünklik ja sõnavaene; • ei arvesta suhtlusolukorda ja adressaati. 	<ul style="list-style-type: none"> • saab kuulatust ja loetust aru ja oskab edasi anda kuulatu ja loetu põhisisu; • jutustab mõningate ebatäpsustega, sõnavalik ühekülgne; • arvestab vähe suhtlusolukorda ja adressaati. 	<ul style="list-style-type: none"> • annab loogiliselt edasi kuulatu ja loetu sisu; • jutustab ladiusalt, kasutades mitmekesisist sõnavara; • arvestab suhtlusolukorda ja adressaati.
Kirjutamine			
<ul style="list-style-type: none"> • ei tunne õigekirjutuse aluseks olevaid õpitud põhimõisteteid ja reegleid; • kirjutamisel ei järgi, ei oska kasutada õpitud õigekirjajuhiseid ja üksikkeelendeid; • tööd on vormistatud lohakalt, on palju sodimist; • tähekuju ja tähtede seostamisel on palju ebatäpsusi, käekiri pole tihti loetav; 	<ul style="list-style-type: none"> • õigekirjutuse aluseks olevate õpitud põhimõistete ja reeglite tundmisel teeb vigu; • õpitud õigekirjajuhiste ja üksikkeelendite piires teeb kirjutamisel vigu; • töö vormistamisel esineb eksimusi, on lohakalt vormistatud; • tähekuju õigsuses ja tähtede seostamisel on 	<ul style="list-style-type: none"> • õigekirjutuse aluseks olevate õpitud põhimõistete ja reeglite tundmisel on üksikuid ebatäpsusi; • õpitud õigekirjajuhiste ja üksikkeelendite piires teeb kirjutamisel üksikuid vigu; • töö vormistamisel esineb eksimusi, on puhtalt vormistatud; • tähekuju õigsuses ja 	<ul style="list-style-type: none"> • õigekirjutuse aluseks olevate õpitud põhimõistete ja reeglite tundmine; • õpitud õigekirjajuhiste ja üksikkeelendite piires vigadeta kirjutamine; • töö vormistus järgib juhiseid, on puhtalt vormistatud; • tähekuju õigsus ja tähtede seostamine, käekiri on loetav; • sõnade, sõnaühendite ja lausete eksimusteta

<ul style="list-style-type: none"> • kirjalike keeleülesannete täitmisel teeb palju vigu; • ei suuda moodustada terviklauseid ja lauseid seostada. 	palju ebatäpsusi, käekiri ei ole vahel loetav; <ul style="list-style-type: none"> • sõnade, sõnaühendite ja lausete ära. 	tähtedeseostamisel esineb ebatäpsusi, käekiri on üldjuhul loetav; <ul style="list-style-type: none"> • sõnade, sõnaühendite ja lausete ära kirjutamisel õpikust või tahvlilt teeb üksikuid vigu; • kirjalike keeleülesannete täitmisel teeb üksikuid vigu; • terviklausete moodustamisel ja lausete seostamisel teeb vigu. 	ära kirjutamine õpikust või tahvlilt; <ul style="list-style-type: none"> • suudab hästi moodustada terviklauseid ja lauseid seostada; • täidab kirjalikke keeleülesandeid vigadeta.
--	---	---	---

2. KLASS

Teemavaldkond: Üldteadmised vene keelest		
Teema	Õpitulemused	Õppesisu ja mõisted
Keele roll inimese elus	Teab erinevaid tüüpe kõnes ja kirjas; Õpib tähelepanelikult kuulama suulisi tekste.	Keel kui peamine suhtlusvahend.
Graafika / Foneetika / Ortoeepia		
Tähestik	Määrab häälikute järjestust sõnas; sõna häälikulise koostise. Eristab täis- ja kaashäälikuid ning pehmed ja kõvad kaashäälikuid. Määrab foneetiliste sõnade piirid. Poolitab sõna silpideks. Hääldeb õigesti ja selgelt häälikuid ning häälikuühendeid sõnades. Tähistab kaashäälikute pehmus kirjas õigesti (tähtede и, е, ё, я, ъ abil)	Hääliku ja tähe suhe. Vene keele täis- ja kaashäälikute süsteem: rõhulised ja rõhutud täishäälikud, helilised ja helitud kaashäälikud, pehmed ja kõvad kaashäälikud. Tähtede е, ё, ю, я funktsioonid. Rõhk.
Morfeemika (sõna koostis) ja sõnamoodustus		
Morfeem kui keeleühik	Teab morfeemide tüüpi (juur, eesliide, järelliide, muutuse lõpp), oskab neid leida. Teab samatüvelisi sõnu	Morfeemide liigid: juur, eesliide, sufiks, muutelõpp. Samatüvelised sõnad. Sõnatüvi. Sõnamoodustus- ja sõnamuute morfeemid.

	vormi.	
Tekst / Lugemine		
Tekstitüübid	Õpib ümber jutustama. Loeb kohandatud tekste. Omandab lugemistehnilise vilumuse ja teadliku lugemisoscuse. Trükitud või käsitsi kirjutatud õigesti kirjutatud tekste ja kirjutab vigadeta ümber. Jutustab, mida kuulis, nägi ja luges. Deklameerib luuletusi.	Muinasjutt, mõistatus. Vanasõnad ja ütlused, lugu, luuletus. Ilmekas lugemine. Lühike ümberjutustus.

Lõiming läbivate teemade kaudu

Valdkond	Üldteadmised vene keelest	Graafika /Foneetika / Ortoeepia	Morfeemika (sõna koostis) ja sõnamoodustus	Tekst/ / Lugemine
Lõimitavad õppeained	Eesti keel, kunsti- ja tööõpetus, loodusõpetus, kehaline kasvatus, muusika, inimeseõpetus			
Lõimitavad üldpädevused	Kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne ja kodanikupädevus, õpipädevus, suhtluspädevus, loodusteaduste ja matemaatika pädevus			
Lõiming läbivate teemade kaudu	<p>Kultuuriline identiteet: tutvumine vene, eesti ja teiste rahvaste ilukirjandusteostega, erinevate tekstidega.</p> <p>Tervis ja ohutus aitab õpilastel tervislikku eluviisi hoida, käituda ohutult, teavad ohutusreegleid koolis ja linnas.</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus arendatakse koostööoskust.</p> <p>Väärtused ja moraal kujunevad käitumisstandardid</p>			

3. KLASS

Teemavaldkond: Morfoloogia		
Teema	Õpitulemused	Õppesisu ja mõisted
Nimisõna	Kirjutab õigesti ja loetavalt õpitud keelte ja keelereeglite piires, vormistab kirjatööd õigesti. Teab sõnaliike, grammatilist ja leksikaalset sõnatähendusi. Teab tegusõnade infinitiivi.	Üldiseloostus. Üld - ja pärisnimed. Elusolendeid ning elutuid esemeid ja nähtusi märkivad nimisõnad. Nimisõnade sugu. Nimisõnade ainsus ja mitmus. Nimisõnad, mis esinevad ainult

	Teab asesõnu. Teab eessõnade lahkukirjutamist. Oskab nimisõnade ja omadussõnade sugu, ainsust ja mitmuse määrata ja neid käänta. Oskab tegusõnu pöörata, aega määrata, neid õigesti üles kirjutada. Oskab isikuliste asesõnade ainsust ja mitmuse määrata ja neid pöörata.	ainsuse või mitmuse vormis. Nimisõnade käänamine. Vene keele käänete süsteem.
Omadussõna		Üldiseloostus. Omadussõna sugu, arv ning kääne. Omadussõna ühildumine nimisõnagasooormis, arvus ja kääntes. Esmased teadmised omadussõna täis- ja lühivormide kohta.
Asesõna		Üldiseloostus. Asesõna sõnaliikide süsteemis. Isikulised asesõnad kui sidusus-vahendid lauses ja tekstis
Tegusõna		Üldiseloostus. Tegevusnimi (infinitiiv) ja tegusõna isikulised vormid. Tegusõna ajavormid. Tegusõnade pööramine olevikus ja tulevikus, minevikus.
Eessõna		Üldiseloostus.
Ilukirjanduse lugemine		
Tekstitüübid	Osaleb aktiivselt ja mõtestatult õppeprotsessis. Kuulab sihikindlalt, väljendab oma mõtteid. Kasutab suhtlemisel eakohast suulist ja kirjalikku keelt, arvestab suhtlemisel partneriga; omandab tehnilise lugemisoskuse ja teadliku lugemisoskuse. Sõnastab küsimusi teksti kohta ja avaldab vastuväiteid, teeb teksti kohta märkmeid, võrdleb tekste omavahel. Loeb sobivaid kogumikke nii eesti kui ka välismaa lastekirjanduse teoseid.	Üldiseloostus. Tegevusnimi (infinitiiv) ja tegusõna isikulised vormid. Tegusõna ajavormid. Tegusõnade pööramine olevikus ja tulevikus, minevikus

Lõiming läbivate teemade kaudu

Valdkond	Morfoloogia	Ilukirjanduse lugemine
Lõimitavad õppeained	Eesti keel, kunstiõpetus, inimeseõpetus, loodusõpetus, matemaatika, muusika, kehaline kasvatus	

Lõimitavad üldpädevused	Kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne ja kodanikupädevus, õpipädevus, suhtluspädevus, loodusteaduste ja matemaatika pädevus
Lõiming läbivate teemade kaudu	Väärtused ja moraal: kujunevad käitumisstandardid Tervis ja ohutus: aitab õpilasi tervislikku eluviisi juhtima, käituma ohutu, teadke ohutusreegleid koolis ja linnas. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: arendatakse koostööoskust. Keskkond ja jätkusuutlik areng: arendatakse säästvat suhtumist ümbritsevasse ja elukeskkonna väärtustamist, õpitakse teadvustama end tarbijana ning toimima keskkonda hoidvalt. Kultuuriline identiteet: õpitakse respektierima erisusi ja hindama neid kui kultuurilist mitmekesisust ning kultuuride vastastikuse rikastamise vahendit.

Hindamiskriteeriumid 2., 3.klassides

2	3	4	5
Kuulamine			
1) ei määra sõna häälikulise koostise, 2) eristab täis- ja kaashäälikuid ning palataliseeritud ja palataliseerimata kaashäälikuid vigadega (6-8); 3) määrab halvasti foneetiliste sõnade piirid, liigendab sõna silpideks; 4) ei liigita lauseid suhtluseesmärgi (väit-, küsi- ja käsklauseid); 5) ei erista žanre; 6) ei määra audioteksti teema; 7) ei saa aru õpetaja suulistest juhustest.	1) määrab sõna häälikulise koostise, 2) eristab täis- ja kaashäälikuid ning palataliseeritud ja palataliseerimata kaashäälikuid vigadega (4-5); 3) määrab foneetiliste sõnade piirid, liigendab sõna silpideks vigadega (4- 5); 4) ei ole piisavalt liigita lauseid suhtluseesmärgi (väit- , küsi- ja käsklauseid) ning tundevärvingu (hüüd- ja mittehüüdlauseid) põhjal vigadega (4-5); 5) ei ole piisavalt eristab žanre (luuletus, jutustus, muinasjutt);	1) määrab sõna häälikulise koostise, 2) eristab täis- ja kaashäälikuid ning palataliseeritud ja palataliseerimata kaashäälikuid vigadega (2-3); 3) määrab foneetiliste sõnade piirid, liigendab sõna silpideks vigadega (2-3); 4) liigita lauseid suhtluseesmärgi (väit-, küsi- ja käsklauseid) ning tundevärvingu (hüüd- ja mittehüüdlauseid) vigadega (2-3); 5) eristab žanre (luuletus, jutustus, muinasjutt) vigadega; 6) määrab	1) määrab sõna häälikulise koostise, eristab täis- ja kaashäälikuid ning palataliseeritud ja palataliseerimata kaashäälikuid; 2) määrab foneetiliste sõnade piirid, liigendab sõna silpideks; 3) liigita lauseid suhtluseesmärgi (väit-, küsi- ja käsklauseid) ning tundevärvingu (hüüd- ja mittehüüdlauseid) põhjal; 4) eristab žanre (luuletus, jutustus, muinasjutt); 5) määrab audioteksti teema ja peamise mõtte; 6) saab aru õpetaja

	6) määrab audioteksti teema vigadega; 7) mõnikord ei saa aru õpetaja suulistest juhistest.	audioteksti teema; 7) ei ole piisavalt saab aru õpetaja suulistest juhistest.	suulistest juhistest.
Lugemine			
1) ei täida ülesandeid, kus tuleb valikuliselt lugeda sõnu, sõnaühendeid, lauseid, tekstikatkeid; 2) loeb iseseisvalt mitmes žanris tekste ning ei saa neist aru; 3) ei oska lugeda tabeleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid paberilt ning arvutist.	1) täidab ülesandeid, kus tuleb valikuliselt lugeda sõnu, sõnaühendeid, lauseid, tekstikatkeid vigadega (3-5); 2) loeb iseseisvalt mitmes žanris tekste ning saab neist aru halvasti; 3) loeb tabeleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid paberilt ning arvutist ainult õpetajate abiga.	1) täidab ülesandeid, kus tuleb valikuliselt lugeda sõnu, sõnaühendeid, lauseid, tekstikatkeid vigadega (1-2); 2) loeb iseseisvalt mitmes žanris tekste ning saab neist aru ei ole piisavalt; 3) loeb tabeleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid paberilt ning arvutist vigadega (1-2).	1) täidab ülesandeid, kus tuleb valikuliselt lugeda sõnu, sõnaühendeid, lauseid, tekstikatkeid; 2) loeb iseseisvalt mitmes žanris tekste ning saab neist aru; 3) loeb tabeleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid paberilt ning arvutist.
Suuline eneseväljendamine			
1) hääldab õigesti ja selgelt häälikuid ning häälikuühendeid sõnades vigadega; 2) ei koosta ning hääldab õige intonatsiooniga väit-, küsi- ja käsklauseid; 3) ei arenda vestlust oma elus juhtunust, loetust ja nähtust; 4) ei koosta lihtsaid jutustavaid ja kirjeldavaid tekste; 5) ei loe peast luuletekste.	1) hääldab õigesti ja selgelt häälikuid ning häälikuühendeid sõnades vigadega; 2) koostab ning hääldab õige intonatsiooniga väit-, küsi- ja käsklauseid vigadega; 3) arendab vestlust oma elus juhtunust, loetust ja nähtust (lühikesed laused vigadega); 4) koostab lihtsaid jutustavaid ja kirjeldavaid tekste (lühikesed laused vigadega); 5) loeb peast	1) ei ole piisavalt hääldab õigesti häälikuid ning häälikuühendeid sõnades; 2) koostab ning hääldab õige intonatsiooniga väit-, küsi- ja käsklauseid (lühikesed); 3) arendab vestlust oma elus juhtunust, loetust ja nähtust (lühikesed laused); 4) koostab lihtsaid jutustavaid ja kirjeldavaid tekste vigadega; 5) loeb peast luuletekste vigadega (1-2).	1) hääldab õigesti ja selgelt häälikuid ning häälikuühendeid sõnades; 2) koostab ning hääldab õige intonatsiooniga väit-, küsi- ja käsklauseid; 3) arendab vestlust oma elus juhtunust, loetust ja nähtust; 4) koostab lihtsaid jutustavaid ja kirjeldavaid tekste; 5) loeb peast luuletekste.

	luuletekste vigadega (3-5).		
Kirjutamine			
Sõnade etteütlus (6 -10 sõna)			
7 - 9 viga	4 - 6 viga	2 - 3 viga	0 - 1 viga
Etteütlus (50 – 60 sõna)			
8 - 12 viga	5 - 7 viga	3 - 4 viga	0 - 2 viga

1.3. II KOOLIASTE

1.3.1. Õpitulemused II kooliastmes

Suuline ja kirjalik suhtlus

Õpilane

- osaleb aktiivselt ja mõtestatult õppeprotsessis;
- kuulab eesmärgistatult, väljendab oma mõtteid erinevates suhtlusolukordades;
- kuulab kaaslaste seisukohti, arvestab nendega, avaldab ise arvamust;
- annab tagasisidet, analüüsib ise saadud tagasisidet.

Teksti vastuvõtt

Õpilane

- loeb kokkulepitud tekste ning leiab ise teemakohaseid teoseid ja tekstikatkeid;
- kasutab lugemiskogemust teabe hankimiseks;
- analüüsib individuaalsete võimete piires eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste, esitab küsimusi ja teeb järeldusi.

Tekstiloom

Õpilane

- kasutab nii suulises kui ka kirjalikus tekstiloomes eesmärgile vastavat sõnavara ja väljendeid;
- loob juhendamisel eri liiki tekste.

Kirjanduse ja kultuuri mõistmine

Õpilane

- õpilane oskab kirjeldada keelelise ja kultuurilise identiteedi ning emakeele tähendust;
- kasutab emakeele õppimiseks teadlikult koolivälise emakeelse keskkonna võimalusi
- loeb eakohast kirjandust emakeeles.

Keelehoole

Õpilane

- mõistab emakeele struktuuri;
- järgib õpitud keelereegleid;
- kasutab keeleinfo leidmiseks erinevaid keskkondi.

1.3.2. Õpitulemused, õppesisu, hindamise kriteeriumid

4. KLASS

Teemavaldkond: Süntaks		
Teema	Õpitulemused	Õppesisu ja mõisted
Sõnaühend kui süntaktiline ühik	Teab sõnaühendit, sõnaühendi põhisõna ja laiendit.	Sõnaühendi põhisõna ja laiend.
Lause kui süntaksi põhiühik	Teab, mis on lause ja millised on lause ja intonatsiooni eesmärgid. Teab, mis on lause homogeensed liikmed ja kuidas need on seotud. Teab, milliseid sõnu nimetatakse üldistavateks ja kuidas neid tähistatakse, millise lausega on tegemist. Teab, mis on pöördumine, otsekõne; kuidas kirjutatakse lauseid otsekõne, pöördumistega. Teab, mis on liitlause, mille poolest erinevad liitlauseid lihtsatest. Võib panna kirjavahemärgid homogeensete liikmetega lausesse, koostada nende lausete lihtsamad skeemid. Võib pakkumises leida pea- ja teisejärgulised liikmed ning need ise välja tuua.	Lause kui süntaksi põhiühik. Lause põhitunnused. Lause pealiikmed. Lause grammatiline põhi. Liht- ja laiendatud laused. Lause kõrvalliikmed: täiend, sihitis, määrus. Lauseliigid suhtluseesmärgi järgi: väit-, käskja küsilauseid.
		Lauseliigid tundevärvingu järgi: mittehüüdjahüüdlauseid. Kirjavahemärkide kasutamine ühesuguste lauseliikmetega. Kokkuvõtavad sõnad. Pöördumine.
Tekst, lugemine		
Tekst ja lugemine	Tekst kui kommunikatsiooniüksus. Teksti sidusus. Pealkiri, põhiidee, teksti plaan. Lõik. Tekstide mitmekesisus: muinasjutt, mõistatus, vanasõnad ja kõnekäänud, jutustus, luuletus, näidend, teadaanne, õnnesoov, kutse, juhend. Tekstitüübid. Tekstide otsimine internetist. Otsene kõne. Dialoog.	Teab, mis on tekst. Eristab kõneorme, kõnetüüpe (kirjeldus, jutustus, arutlus) ning žanre (luuletus, jutustus, muinasjutt). Määrab teksti teema ja peamise mõtte. Saab aru õpetaja suulistest juhustest. Oskab arendada vestlust oma elus juhtunust, loetust ja nähtust.

		<p>Oskab jutustada teksti ümber detailselt või lühidalt lihtsa plaani järgi, küsimustele vastates ja märksõnade varal.</p> <p>Oskab koostada lihtsaid jutustavaid ja kirjeldavaid- ning ka arutlevaid tekste.</p> <p>Oskab peast lugeda luule- ja proosatekste. Täidab ülesandeid, kus tuleb valikuliselt lugeda sõnu, sõnaühendeid, lauseid, tekstikatkeid.</p> <p>Oskab iseseisvalt lugeda mitmes žanris tekst ning neist aru saada.</p> <p>Oskab lugeda tekste selgelt, mõtestatult, ilmekalt, vigadeta ja õige intonatsiooniga ning vastavuses.</p> <p>Oskab vene kirjakeele hääldusnorme.</p>
--	--	--

Lõiming läbivate teemade kaudu

Valdkond	Süntaks	Tekst, lugemine
Lõimitavad õppeained	Eesti keel, kunstiõpetus, inimeseõpetus, loodusõpetus, matemaatika, muusika, kehaline kasvatus	
Lõimitavad üldpädevused	Kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne ja kodanikupädevus, õpipädevus, suhtluspädevus, loodusteaduste ja matemaatika pädevus	
Lõiming läbivate teemade kaudu	<p>Väärtused ja moraal: kujunevad käitumisstandardid</p> <p>Tervis ja ohutus: aitab õpilasi tervislikku eluviisi juhtima, käituma ohutu, teadke ohutusreegleid koolis ja linnas.</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: arendatakse koostööoskust.</p> <p>Keskkond ja jätkusuutlik areng: arendatakse säästvat suhtumist ümbritsevasse ja elukeskkonna väärtustamist, õpitakse teadvustama end tarbijana ning toimima keskkonda hoidvalt.</p> <p>Kultuuriline identiteet: õpitakse respektierima erisusi ja hindama neid kui kultuurilist mitmekesisust ning kultuuride vastastikuse rikastamise vahendit.</p>	

5. KLASS

Teemavaldkond: Sõnamoodustus. Ortograafia.		
Teema	Õpitulemused	Õppesisu ja mõisted

Põhilised sõnamoodustusviisid	Teab sõna morfeemi ja sõnamoodustusviisides, teeb morfeemilise analüüsi. Kirjutab õigesti õpitud ortogrammidega sõnu;	Põhilised sõnamoodustusviisid: prefiksiline, sufiksiline, prefiksilis-sufiksiline, sufiksita, sõnade liitmine. Sõna üleminek ühest sõnaliigist teise.
Täis- ja kaashäälikute vaheldumine sõna juurmorfeemis.		Täis- ja kaashäälikute vaheldumine sõna juurmorfeemis. Prefiksitate õigekiri.
Morfoloogia		
Nimisõna	teab nimisõnade morfoloogilisi omadusi, oskab neid käänta; teeb nimisõna morfoloogilist analüüsi	Käändevormideta nimisõnade sugu ja arv. Nimisõna süntaktilised funktsioonid. HE kokku- ja lahkukirjutamine nimisõnadega. Tähed H–HH nimisõnades. Pehmendusmärk nimisõnades lõpus. Sufiksitate –ЧИК-/-ЩИК-, -ЕК-/ -ИК-, -ЕЦ-/ -ИЦ õigekiri. Tähed O–E susisevate kaashäälikute järel nimisõnade sufiksis ja lõpus. Nimisõnade morfoloogiline analüüs.
Omadussõna	Oskab käänta omadussõnu. Kirjutab õigesti õpitud ortogrammidega omadussõnu. Teeb omadussõna morfoloogilist analüüsi. Kirjeldab esemeid omadussõnade abil	Omadussõnade moodustamise viisid. Kvalitatiivsed, relatiivsed ning possessiivsed omadussõnad. Omadussõnade käänamine. Omadussõnade võrdlusastmed. Omadussõnade täis- ja lühivormid. Omadussõnade morfoloogiline analüüs. HE kokku- ja lahkukirjutamine omadussõnadega. Tähed O–E susisevate kaashäälikute järel omadussõnade sufiksis ja lõpus. Tähed H–HH omadussõnades. Sufiksitate -K- ja -CK- õigekiri. Sidekriips omadussõnades
Asesõna	Teab asesõnade morfoloogilisi, süntaktilisi omadusi. Oskab käänta asesõnu. Kirjutab õigesti õpitud ortogrammidega asesõnu.	Asesõna kui sõnaliig. Asesõnade põhiklassid. Asesõnade käänamine. HE ja НИ kokku- ja lahkukirjutamine asesõnadega.

	Teeb asesõna morfoloogilist analüüsi. Kasutab õigesti asesõnu suulises ja kirjalikus vormis.	Sidekriips asesõnades. Asesõnade morfoloogiline analüüs.
Tegusõna	Teab tegusõnade morfoloogilisi, süntaktilisi omadusi. Oskab leida tekstist tegusõnu ja neid iseloomustada. Kirjutab õigesti õpitud ortogrammidega tegusõnu. Teeb tegusõna morfoloogilist analüüsi.	Tegusõna kui sõnaliig. Tegusõnade moodustamise viisid. Perfektiivsed ja imperfektiivsed tegusõnad. Sihilised ja sihitud tegusõnad. Isikuta tegusõnad. Tegusõna kõneviisid. Tegusõnade pööramine. Tegusõnade süntaktilised funktsioonid. Tegusõnade morfoloogiline analüüs.
Ilukirjanduse lugemine		
Ilukirjanduse lugemine	Jutustab ja kirjutab loetust, nähtust ning kuuldust, suhtleb kaaslasega ja rühmas. Loeb ja mõistab eakohaseid õpi- ja elutarbelisi tekste. Rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes ja analüüsis. Sõnastab teksti kohta küsimusi ja esitab vastuväiteid, avaldab arvamust, sõnastab järelduse.	Müüdid ja legendid. Rahvaluule. Rahvajutt. Kirjanduslik muinasjutt. Valmid. Luule.

Lõiming läbivate teemade kaudu

Valdkond	Sõnamoodustus. Ortograafia.	Morfoloogia	Ilukirjanduse lugemine
Lõimitavad õppeained	Eesti keel, kunstiopeetus, inimeseõpeetus, loodusõpeetus, matemaatika, muusika, ajalugu		
Lõimitavad üldpädevused	Kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne ja kodanikupädevus, õpipädevus, suhtluspädevus, loodusteaduste ja matemaatika pädevus		
Lõiming läbivate teemade kaudu	Väärtused ja moraal: kujunevad käitumisstandardid Tervis ja ohutus: aitab õpilasi tervislikku eluviisi juhtima, käituma ohutu, teadke ohutusreegleid koolis ja linnas. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: arendatakse koostööoskust. Keskkond ja jätkusuutlik areng: arendatakse säästvat suhtumist ümbritsevasse ja elukeskkonna väärtustamist, õpitakse teadvustama end tarbijana ning toimima keskkonda hoidvalt.		

	<p>Kultuuriline identiteet: õpitakse respektierima erisusi ja hindama neid kui kultuurilist mitmekesisust ning kultuuride vastastikuse rikastamise vahendit.</p>
--	---

6. KLASS

Teemavaldkond: Sissejuhatus		
Teema	Õpitulemused	Õppesisu ja mõisted
Vene keelt uuriv teadus	<p>Teadustab vene keelt kui kogukondliku kultuuri kandjat ja suhtluse vahendit. Seletab, miks slaavi keeled on sarnased. Järgib tänapäeva vene kirjakeele ja kõneetiketi norme.</p> <p>Oskab kasutada vene kirjakeele norme suulises ja kirjalikus vormis.</p>	<p>Vene keelt uuriv teadus, selle põhiosad. Kirjakeele mõiste. Keelenormi mõiste. Kõnekultuur.</p>
Leksikoloogia ja fraseoloogia		
Sõna ja selle leksikaalne tähendus	<p>Laiendab teadmisi leksikoloogiast ja fraseoloogiast. Oskab sõnastada leksikaalset tähendust.</p> <p>Eristab üheselt mõistetavaid ja polüsemantilised sõnu, otsese ja kujundliku sõna tähendust.</p> <p>Oskab kasutada kõnes ja kirjas homonüüme, sünonüüme, antonüüme ja paronüüme.</p> <p>Oskab leida tekstist oma- ja laensõnu, vananenud sõnu, neologisme, mõistab nende kasutamise otstarbekust.</p>	<p>Vene keele sõnastikud. Mitmetähenduslikud sõnad. Sõna otsene ja kujundlik tähendus. Homonüümid. Sünonüümid. Antonüümid. Paronüümid. Oma- ja laensõnad. Vananenud sõnad ja neologismid. Neutraalsed ja stiilivärvinguga sõnad. Fraseoloogia kui leksikoloogia osa. Fraseoloogilised üksused.</p>
Morfoloogia		
Arvsõna	<p>Teab arvsõnade morfoloogilisi omadusi. Oskab käänata arvsõnu. Kirjutab õigesti õpitud ortogrammidega arvsõnu. Tuvastab põhiarvsõnade ja järgarvsõnade süntaktilisi omadusi.</p>	<p>Arvsõna kui sõnaliig. Arvsõnade põhiklassid. Liht- ja liitarvsõnad. Pehmendumärk märk arvsõnade lõpus ja keskel. Põhiarvsõnad. Nende käänamine ja kasutamine kõnes. Murdarvude arvsõnad. Nende käänamine ja kasutamine kõnes. Ühisarvsõnad. Nende</p>

	<p>Teeb arvsõna morfoloogilist analüüsi. Kasutab õigesti arvsõnu suulises ja kirjalikus vormis. Kasutab õigekirja kontrollimiseks ja tähenduste leidmiseks trüki- ja digisõnastikke, leiab sõnaartiklist vajaliku teabe.</p>	<p>käänamine ja kasutamine kõnes. Põhiarvsõnade süntaktilised omadused. Järgarvsõnad, nende süntaktilised omadused. Arvsõnade morfoloogiline analüüs. Arvsõnade kasutamine kõnes</p>
Määrsõna	<p>Teab määrsõnade morfoloogilisi omadusi ja nende moodustamise viisi. Oskab eristada määrsõnu tähenduse järgi. Moodustab määrsõnade võrdlus vorme. Kirjutab õigesti õpitud ortogrammidega määrsõnu. Tuvastab määrsõnade süntaktilisi omadusi. Teeb määrsõna morfoloogilist analüüsi. Kasutab õigesti määrsõnu suulises ja kirjalikus vormis.</p>	<p>Määrsõna kui sõnaliig. Määrsõnade põhiklassid. Määrsõnade võrdlusastmed. Määrsõnade moodustamise viisid. Pehmendusmärk määrsõnade lõpus. HE kokku- ja lahkukirjutamine määrsõnadega. Prefiksrite HE–HI õigekiri määrsõnades. Tähed H–HH määrssõnades. Tähed O–E susisevate kaashäälikute järel määrsõnade lõpus. Tähed A и O määrsõnde lõpus. Sidekriips määrsõnades. Nimi-, omadus- ja arvsõnadest moodustatud määrsõnade pidev ja eraldiseisev kirjapilt. Määrsõnade süntaktilised tunnused. Määrsõnade morfoloogiline analüüs. Määrsõnade kasutamine kõnes.</p>
Abistavad kõneosad	<p>Teab kaassõnade morfoloogilisi omadusi ja nende struktuuri. Oskab leida tekstist kaassõnu ja neid iseloomustada. Kirjutab õigesti õpitud ortogrammidega kaassõnu. Teeb kaassõna morfoloogilist analüüsi. Kasutab õigesti kaassõnu suulises ja kirjalikus vormis. teab sidesõnade morfoloogilisi omadusi ja nende struktuuri. Oskab leida tekstist sidesõnu ja neid iseloomustada. Kirjutab õigesti õpitud ortogrammidega sidesõnu. Teeb sidesõna morfoloogilist analüüsi. Kasutab õigesti sidesõnu suulises ja kirjalikus vormis.</p>	<p>Kaassõnad. Kaasõnade struktuur. Kaassõnade tüübid. Kaassõnade õigekiri. Kaassõnade morfoloogiline analüüs. Kaassõnade kasutamine kõnes. Sidesõnad. Sidesõnade struktuur. Sidesõnade tüübid. Sidesõnade õigekiri. Sidesõnade morfoloogiline analüüs. Rõhumäärsõna. Rõhumäärsõnade järgud. Rõhumäärsõnade õigekiri. Rõhumäärssõnade morfoloogiline analüüs. Rõhumäärssõnade kasutamine kõnes. Hüüdsõnad vene keeles.</p>

	<p>Teab rõhumäärsõnade morfoloogilisi omadusi ja nende järke.</p> <p>Oskab leida tekstist rõhumäärsõnu ja neid iseloomustada.</p> <p>Kirjutab õigesti õpitud ortogrammidega rõhumäärsõnu.</p> <p>Teeb rõhumäärsõna morfoloogilist analüüsi.</p> <p>Kasutab õigesti rõhumäärsõnu suulises ja kirjalikus vormis. teab häälsõnade eripära.</p> <p>Kirjutab õigesti õpitud ortogrammidega häälsõnu.</p> <p>Õigesti kasutab kirjavahemärke lausetes häälsõnadega.</p>	
Tekst ja lugemine		
Tekst ja selle struktuur	<p>Teab teksti struktuuri.</p> <p>Eristab teksti tüüpe.</p> <p>Teab kõnestiile iseloomulikke omadusi.</p> <p>Leiab teksti põhielemendid, määrab selle teema ja põhiidee.</p> <p>Teab kõne stiilide iseloomulikke omadusi.</p> <p>Väljendab end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult, kasutab oma keeleoskusi kõnetegevuses.</p> <p>Rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes ja -analüüsis.</p> <p>Kirjutab kirjeldavaid ja jutustavaid tekste tuttavatel teemadel.</p> <p>Rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes ja -analüüsis.</p>	<p>Tekst ja selle struktuur. Põhilisi funktsionaalseid stiile esindavad tekstid (ilukirjanduslik, publitsistlik, teaduslik, ametlik, kõnekeelne stiil). Tekstiliigid: instruktsioon, seletuskiri, komplitseeritud instruktsioon, reklaam, SMS-teade, jutustus, luuletus, näidend.</p> <p>Kommunikatsioon internetis (jututuba, foorum, blogi) ja seal kasutatavad tekstiliigid.</p>

Lõiming läbivate teemade kaudu

Valdkond	Leksikoloogia ja fraseoloogia	Morfoloogia	Tekst ja lugemine
Lõimitavad õppeained	Eesti keel, kunstiõpetus, inimeseõpetus, loodusõpetus, matemaatika, muusika, ajalugu		

Lõimitavad üldpädevused	Kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne ja kodanikupädevus, õpipädevus, suhtluspädevus, loodusteaduste ja matemaatika pädevus
Lõiming läbivate teemade kaudu	Tehnoloogia ja innovatsioon: arvutiõppe programme kasutamise arendamine. Elukestev õpe ja karjääri kujundamine: funktsionaalse lugemise, suulise ja kirjaliku mõtete väljendamise oskuste ja loominguuliste võimete arendamine. Väärtused ja kõlblus: kõne kultuuri väärtustamine ja arendamine.

Hindamiskriteeriumid II kooliastmes

2	3	4	5
Kuulamine			
1) ei saa kuulates aru mitmesuguste tekstide sisust; 2) ei erista vormilt erinevaid suulisi tekste. 3) ei määra audioteksti teema; 4) täidab audioteksti põhjal mitmesuguseid ülesandeid vigadega (6-8).	1) saab raskustega, ei ole piisavalt hea kuulates aru mitmesuguste tekstide sisust; 2) ei ole piisavalt hea eristab vormilt erinevaid suulisi tekste. 3) määrab audioteksti teema, kuid ei määra peamise mõtte; 4) täidab audioteksti põhjal mitmesuguseid ülesandeid vigadega (4-5).	1) saab kuulates aru mitmesuguste tekstide sisust; 2) eristab vormilt erinevaid suulisi tekste (monoloog, dialoog) kõnetüüpe (puhtad) ning žanre (vestlus, instruktsioon); 3) määrab piisavalt hea audioteksti teema ja peamise mõtte; 4) täidab audioteksti põhjal mitmesuguseid ülesandeid vigadega (2-3).	1) saab kuulates aru mitmesuguste tekstide sisust; 2) eristab vormilt erinevaid suulisi tekste (monoloog, dialoog, polüloog), kõnetüüpe (puhtad ja segatüübid) ning žanre (vestlus, reklaam, instruktsioon, teade); 3) määrab audioteksti teema ja peamise mõtte; 4) täidab audioteksti põhjal mitmesuguseid ülesandeid.
Lugemine			
1) loeb teksti ebailmekalt; 2) loeb ebamõtestatult; 3) ei kasuta tekstiga töötades eri lugemisviise;	1) loeb teksti ei ole piisavalt ilmekalt, teeb ortoopia vigu; 2) loeb ei ole piisavalt mõtestatult; 3) ei kasuta tekstiga töötades eri lugemisviise; 4) ei saa hangida sihikindlalt teavet teatmeteostest. 2) loeb	1) loeb teksti ilmekalt, intonatsiooniga ning vene kirjakeele hääldusnormide järgi; 2) loeb mõtestatult, tunneb ära žanrilt erinevad tekstid ning täidab piisavalt nende põhjal ülesandeid; 3) loeb piisavalt hea tabelleid, saab aru	1) loeb teksti ilmekalt, õige intonatsiooniga ning vene kirjakeele hääldusnormide järgi; 2) loeb mõtestatult, tunneb ära stiililt ja žanrilt erinevad tekstid ning täidab nende põhjal ülesandeid; 3) loeb tabelleid, saab aru diagrammidest, skeemidest ja tingtähistest ning

	ebamõtestatult, täidab ei ole piisavalt nende põhjal ülesandeid; 3) loeb tabeleid raskustega, ei ole piisavalt hea saab aru diagrammidest, skeemidest ja tingtähistest; 4) harva hangib sihikindlalt teavet teatmeteostest.	diagrammidest, skeemidest ja tingtähistest; 4) kasutab piisavalt tekstiga töötades eri lugemisviise; 5) tihti hangib sihikindlalt teavet teatmeteostest.	kasutab neid oma teksti ette valmistades; 4) kasutab tekstiga töötades eri lugemisviise; 5) hangib sihikindlalt teavet teatmeteostest.
Suuline eneseväljendamine			
1) ei saa reprodutseerita tekste nõutavas ulatuses; 2) loob monoloogilisi tekste (jutustus) paljude vigadega; 3) esitab oma mõtteid ebaloogiliselt ja ebasidusalt ning teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt; 4) teeb palju vigu tänapäeva vene kirjakeele norme; 5) teeb palju vigu kõneetiketi norme; 6) ei kasuta keelevahendeid vastavalt suhtlusolukorrale	1) reprodutseerib tekste nõutavas ulatuses (lühike ümberjutustus); 2) loob rahuldavalt monoloogilisi tekste (kirjeldus, jutustus, arutus), pidades silmas teksti ülesehituse reegleid; 3) esitab oma mõtteid ei ole piisavalt loogiliselt ja sidusalt ning teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt; 4) teeb palju vigu tänapäeva vene kirjakeele norme; 5) järgib kõneetiketi norme, teeb palju vigu; 6) harva kasutab keelevahendeid vastavalt suhtlusolukorrale.	1) reprodutseerib tekste nõutavas ulatuses (lühike ümberjutustus); 2) loob piisavalt hea dialoogilisi ja monoloogilisi tekste (kirjeldus, jutustus, arutus), pidades silmas teksti ülesehituse reegleid; 3) esitab oma mõtteid piisavalt järjekindlalt, loogiliselt ja sidusalt ning teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt; 4) teeb üksikud vigu tänapäeva vene kirjakeele norme; 5) järgib kõneetiketi norme, teeb üksikud vigu; 6) tihti kasutab keelevahendeid vastavalt suhtlusolukorrale.	1) reprodutseerib tekste nõutavas ulatuses (lühike ja täielik ümberjutustus); 2) loob suurepärase dialoogilisi ja monoloogilisi tekste (kirjeldus, jutustus, arutus), pidades silmas teksti ülesehituse reegleid; 3) esitab oma mõtteid järjekindlalt, loogiliselt ja sidusalt ning teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt; 4) järgib tänapäeva vene kirjakeele norme; 5) järgib kõneetiketi norme; 6) kasutab keelevahendeid vastavalt suhtlusolukorrale
Kirjutamine			
Sõnade etteütlus (15 -20 sõna)			
7 - 9 viga	4 - 6 viga	2 - 3 viga	0 - 1 viga
Etteütlus (110 – 120 sõna)			

8 - 12 viga	5 - 7 viga	3 - 4 viga	0 - 2 viga
Ümberjutustus (130 -140 sõna)			
Tekstis on 9–11 õigekirjaviga. Sõnavara ja lausestus on algelised, tekstis on 5–6 kõneviga.	5 – 8 viga. Kõnevead. Esineb vigu teksti või ümberjutustamise esitamisel.	2 – 3 õigekirja viga. 1 – 2 ebatäpsust, kõnevead. Edastab täpselt, kuid esineb väikseid vigu teksti või ümberjutustamise esitamisel.	1 – 2 väiksed vead. Õige järjekindel esitusviis.
Kontrolltööd ja testid õpitud ortogrammide ja punktogrammidega			
49 – 30%	74% - 50%	89% - 75%	100% - 90%

2. EESTI LASTEKIRJANDUS

2.1. Õppeaine kirjeldus

Eesti lastekirjandus on õppeaine, milles arendatakse peamiselt ilukirjandusele tuginedes õpilaste lugejaoskusi, kujundlikku mõtlemist ning verbaalseid loomevõimeid. Väärtkirjanduse ja rahvaluule tõlgendamise ning analüüsi kaudu kujundatakse õpilaste esteetilisi ja eetilisi hoiakuid, rikastatakse tundemaailma, aidatakse neil isiksusena kujuneda, leida oma identiteet ning luua ainuomane maailmapilt. Õppeaine kaudu arendatakse õpilaste oskust süveneda teksti mõttesse, mõista loetu problemaatikat ja analüüsida iseseisvalt kirjandusteost, tuginedes vajaduse korral ajaloolis-kirjanduslikele ning teoreetilistele teadmistele. Õpetuse käigus ühendatakse teksti praktiline analüüs ja tõlgendamine, mille kaudu kujundatakse kirjandusteose emotsionaal-hinnangulist vastuvõttu ning kasvatatakse kultuurset lugejat, kes suudab ära tunda tõelise kunstiteose.

Lugemis- ja tekstitoimingud on lastekirjandusõpetuse loomulik ja vajalik alus, sest kirjandust saab õppida vaid lugedes. Eesmärgistatud lugemine, eri lugemisviiside ja -mudelite kasutamine, lugemisülesannete täitmine, oma lugemisoskuse hindamine ja lugemiskogemuse jagamine toetab õpilase kujunemist oskuslikuks lugejaks. Lastekirjandusõpetuses loetakse õpilastele lähedasi ja olulisi teemasid käsitlevaid ilukirjandusteoseid, mis aitavad mõista inimestevahelisi suhteid ja arendada empaatiavõimet, kujundada õpilase lugemisharjumusi ning tugevdada tema sisemist motivatsiooni lugeda.

Järk- järgult eesti lastekirjanduse väljendusvahendeid tundma õppides ja muid tekstist arusaamist toetavaid oskusi omandades jõuab õpilane teose kui terviku tähendusvälja mõistmiseni ja selle väärtustamiseni. Eri liiki ilukirjandustekste, nii tervikteoseid kui ka tekstikatkendeid lugedes saab õpilane erinevad lugemis- ja keelepädevust, sh sõnavara ja

õigekeelsust, suhestab ennast aktuaalsete eluliste teemade ja probleemidega, kujundades seeläbi mina- ja maailmapilti. Tekstianalüüsi ja - tõlgendamise oskus on lastekirjandusõpetuse eesmärk, mis on lahutamatu kirjanduse poeetika tundmisest, sealhulgas kujundlikkuse mõistmisest selle mittetähenduslikkuses ja terviklikkuses.

Eesti lastekirjandusteoste valiku põhikriteeriumideks on kunstiväärtus, humanistlik suunitlus ning positiivne mõju õpilastele, teoses püstitatud probleemide aktuaalsus õpilaste kõlbelisel kasvatamisel ning sallivuse kujundamisel. Samuti peetakse teoste valikul silmas õpilaste eakohaseid psühholoogilisi ja intellektuaalseid võimeid ning huvisid. Lugemisvara valikul arvestatakse eesti ja maailmakirjanduse, klassikalise ja tänapäeva kirjanduse ning eri žanre esindavate luule-, proosa- ja draamateose põhjendatud proportsioone, nais- ja meesautorite esindatust ning kooliastmele kohaseid teemavaldkondi. Et toetada paindlikku identiteeti ja teadvustada rahvapärimuse rolli kultuuris, pööratakse lastekirjandusõpetuses tähelepanu regionaalsele kirjandusele ja folklooripärandile.

Lastekirjandustundides tegeleb õpilane ka aimetekstidega, mis on seotud kirjanike ja teiste kultuurilooliselt tähenduslike isikutega (nt elulugu, intervjuu autoritega), ja meediatekstidega, mis vahendavad kirjandusteoste kohta arvustavaid seisukohti (nt raamatututvustus, arvustus, blogi). Kultuuriloolised tekstid avavad identiteeti kujundavaid asjaolusid, aitavad mõista minevikku ja olevikku, kujundavad ajaloo- ja kultuuriteadvust.

Eneseväljendusoskuse igakülgse arendamise huvides analüüsib õpilane tekste ja katsetab omaloomingut nii kirjalikult kui ka suuliselt. Suulised sooritusülesanded, sh jutustamine ja esitamine on olulised just jagamis- ja tagasisidekogemuse saamiseks. Loominguline eneseväljendus kirjanduse õppimisel hõlmab muu hulgas suhtlemist veebikeskkondades, info hankimist ja kriitilist hindamist, digitaalse sisu loomist, selle muutmist ja taasesitamist.

Lastekirjandusõpetuse kaudu suunatakse õpilast mõistma kunstiliikide vahelisi seoseid, avastamata viise, kuidas kirjanduslikud süžeed, karakterid, teemad ja motiivid leiavad kasutamist ning edasiarendamist teatris, filmis, muusikas ja kujutavas kunstis. Kirjandus lõimub eeskätt keeleõpetusega, aga ka kõikide teiste õppeainetega ning toetab õppesisu ja õpitulemuste kaudu õppekava üldpädevuste kujundamist ja läbivate teemade käsitlemist. Läbivate teemade käsitlemise iseloom, sügavus ja raskuspunkt on klassiti erinev ning paljuski seotud kirjandustekstide valikuga.

I kooliastmes 2. ja 3. klassides jagatakse 2 tundi eesti lastekirjanduse õppele, et toetada riigikeele oskust.

2.2. I KOOLIASTE (2.,3. klassid)

2.2.1. Õpitulemused I kooliastmes

Lugemine

Õpilane:

- 1) loeb lastekirjandusteoseid nii eesti kui ka maailmakirjandusest, sealhulgas vähemalt kaheksa tervikteost;
- 2) loeb ladusalt ja mõtestatult eri žanris luule-, proosa- ja draamatekste, kasutab õpetaja juhendamisel põhilisi lugemismõtteid ja -viise, jälgib ja hindab oma lugemist;
- 3) väärtustab nii paikkondlikku kui ka kogu Eestit ühendavat eripärast paljutahulist kultuuri;
- 4) nimetab luuletuse teema ja kirjeldab selle meeleolu, märkab keele- ja vormikasutuse iseärasusi, mõtestab lahti luuletuse kujunduslikkust;
- 5) koostab proosa- või draamateksti kohta kava küsimuste, väidete või märksõnadena, kirjutab kokkuvõtte;
- 6) nimetab teose teema, arutleb tegelastega seotud probleemide ja väärtushoiakute üle, sõnastab teose peamõtte;
- 7) iseloomustab ja võrdleb tegelasi, kirjeldab nendevahelisi suhteid ja hindab tegelaste käitumist;
- 8) järjestab loo sündmused ning põhjendab toimumisaja ja -koha valikut;
- 9) rikastab oma sõnavara, otsib teavet tundmatute sõnade ja väljendite kohta;
- 10) mõtestab lahti esitatud teksti tähendused, annab tagasisidet enda ja teiste esitusele;
- 11) jutustab tekstilähedaselt või kokkuvõtvalt kavapunktide järgi, märksõnade abil või piltteksti põhjal.

Lugemine ja analüüs

Õpilane:

- 1) loeb eri liiki ja žanris kirjandusteoseid, sealhulgas tüvitekste, või nende katkendid nii eesti kui ka maailmakirjandusest, analüüsib ja tõlgendab vähemalt kuus loetud tervikteost;

- 2) loeb lodusalt ja mõtestatult, kasutab iseseisvalt lugemise eesmärgist ja teksti liigist lähtuvaid lugemisviise ja -mudeleid, hindab oma lugemisoskust ning juhib oma lugemisprotsessi;
- 3) tunneb eesti kultuuri erijooni ning vahendab oma kultuurikogemust, väärtustab nii oma- kui ka maailmakultuuri ja selle mitmekesisust;
- 4) nimetab teose teema, arutleb selle põhisündmuste, kesksete probleemide, põhjuse ja tagajärje seoste üle, sõnastab teose peamõtte;
- 5) teeb kokkuvõtte teose süžeesst, põhjendab loo tegevusaja ja -koha valikut, iseloomustab ja võrdleb tegelasi, analüüsib tegelastevahelisi suhteid ja nende väärtushoiakuid;
- 6) rikast oma sõnavara, otsib teavet tundmatute sõnade ja väljendite ning loetu tausta kohta;
- 7) võrdleb kirjandusteost ja selle põhjal valminud lavastust või filmi;
- 8) esitab (peast) luule-, proosa- või draamateksti, taotleb esituse lodusust, selgust ja tekstitäpsust, põhjendab teksti valikut, seletab selle tähendust;
- 9) kasutab tekstianalüüsis õigesti kirjanduse põhimõisteid.

2.2.2. Õpitulemused, õppesisu, hindamise kriteeriumid

2. KLASS

Õpitulemused

2.klassi õpilane:

- 1) loeb lastekirjandusteoseid nii eesti kui ka maailmakirjandusest, sealhulgas vähemalt kaheksa tervikteost;
- 2) loeb lodusalt ja mõtestatult eri žanris luule-, proosa- ja draamatekste, kasutab õpetaja juhendamisel põhilisi lugemismõtteid ja -viise, jälgib ja hindab oma lugemist;
- 3) väärtustab nii paikkondlikku kui ka kogu Eestit ühendavat eripärast paljutahulist kultuuri;
- 4) nimetab luuletuse teema ja kirjeldab selle meeleolu, märkab keele- ja vormikasutuse iseärasusi, mõtestab lahti luuletuse kujunduslikkust;
- 5) nimetab teose teema, arutleb tegelastega seotud probleemide ja väärtushoiakute üle, sõnastab teose peamõtte;
- 6) iseloomustab ja võrdleb tegelasi, kirjeldab nendevahelisi suhteid ja hindab tegelaste käitumist;
- 7) järjestab loo sündmused ning põhjendab toimumisaja ja -koha valikut;

- 8) rikastab oma sõnavara, otsib teavet tundmatute sõnade ja väljendite kohta;
- 9) jutustab tekstilähedaselt või kokkuvõtvalt kavapunktide järgi, märksõnade abil või piltteksti põhjal;
- 10) loeb eri liiki ja žanris kirjandusteoseid, sealhulgas tüvitekste, või nende katkendid nii eesti kui ka maailmakirjandusest, analüüsib ja tõlgendab vähemalt neli loetud tervikteost;
- 11) loeb ladusalt ja mõtestatult, kasutab iseseisvalt lugemise eesmärgist ja teksti liigist lähtuvaid lugemisviise ja -mudeleid, hindab oma lugemisostust ning juhib oma lugemisprotsessi;
- 12) tunneb eesti kultuuri erijooni ning vahendab oma kultuurikogemust, väärtustab nii oma kui ka maailmakultuuri ja selle mitmekesisust;
- 13) nimetab teose teema, arutleb selle põhisündmuste, kesksete probleemide, põhjuse ja tagajärje seoste üle, sõnastab teose peamõtte;
- 14) võrdleb kirjandusteost ja selle põhjal valminud lavastust või filmi;
- 15) esitab (peast) luule-, proosa- või draamateksti, taotleb esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust, põhjendab teksti valikut, seletab selle tähendust;
- 16) kasutab tekstianalüüsis õigesti kirjanduse põhimõisteid.

Õppesisu

Mälu- ehk faktiküsimuste ja fantaasiaküsimuste koostamine. Küsimustele vastamine oma sõnastuses ning tekstile toetudes (tsiteerimine). Teksti plaani koostamine. Kavapunktide pealkirjastamine ühe sõna, väite, küsimuse või tsitaadiga. Teksti põhiteema ja idee määramine. Arutlemine samasuguse teema kajastuse üle varem käsitletud teostes. Isikliku arvamuse sõnastamine, väljendades suhtumist teose teemasse ja ideesse. Illustratiivsete näidete toomine tekstist ja igapäevaelust. Tegelaste või tegelasarühmade vahelise põhikonflikti väljatoomine, selle tekkepõhjuse ja lahendusvõimaluste selgitamine. Kirjeldatud sündmuste koha ja aja ning nende põhjuse-tagajärje seose väljatoomine. Pea- ja kõrvaltegelased, jutustamine esimeses ja kolmandas isikus. Sõnavara ja väljendusoskuse rikastamine. Kunstiliste detailide märkamine, tundmatute sõnade ja väljendite seletamine.

Kirjanduse eri liike ja žanre esindavad tekstid õppekirjandusse ja vabalugemiseks valitakse eesti ja väliskirjanike loomingust, lähtudes õpilaste keelekasutust rikastada ja kultuuritraditsioone edasi anda ning arvestades järgmisi teemavaldkondi.

Teema	Õppesisu
Väärtused ja kõlblus	Ausus. Erinevus teistest. Minu hovid ja huvid. Minu tervis. Rikkus ja vaesus. Käitumine ja selle tagajärg.

Kodus ja koolis	Perekond. Kodu turvalisus. Üksteisest hoolimine ja teiste aitamine. Sõbrad ja sõpruse hoidmine. Sallivus.
Oma kultuur ja kultuuriline mitmekesisus	Kodukoha elu ja pärimused. Kultuuride mitmekesisus ja muinasjuttude ainetel.
Mängiv inimene	Ringmängud ja mängulust. Sõnamängud. Võlumaailm.
Keskkond ja ühiskonna jätkusuutlik areng	Loodus minu ümber. Loomalood.
Kodanikuühiskond ja rahvussuhted	Minu kodumaa. Tavad ja pühad.
Teabekeskond, tehnoloogia ja innovatsioon.	Arvuti/ teler kui silmaringi avardaja.

Teoseid lugemiseks

Piret Raud “Printsess, kes armastas puhtust”

Kalju Kangur “Sajajalgne”;

Christina Lääni luuletused “Mardid ja Kadrid”;

Jaapani muinasjutt “Kuidas lund hakkas sadama?”;

Eesti muinasjutt “Loomade talvekorter”;

Aino Pervik “Korvipost”, “Paula tulevikuplaanid”;

Astrid Lindgren „Varsti on jõulud käes“;

Andrus Kivirähk „Sirli, Siim ja saladused“, “Tädike ja sirel”, “Tark padi”;

Tiia Toomet „Mida asjad vanal ajal rääkisid“;

Ellen Niit „Kuidas onu Ööbik teatris käib“;

Lauri Vahtre “Miina Härma ootamatu õmblustöö”;

Leelo Tungal “Rahvariided”;

Wimbergi luuletus “Eesti Vabariigi sünnipäev”;

Muistend “Linda ja Ülemiste vanake”

Jaan Rannap „Naljapäevad“;

Kristiina Kass “Kuidas me minu tuba värvisime”;

Kerttu Soans “Vedru- kartulikoos”

Eno Raud “Klassiekskursioon”, “Karu maja”.

3. KLASS

Õpitulemused

3.klassi õpilane:

- 1) loeb lastekirjandusteoseid nii eesti kui ka maailmakirjandusest, sealhulgas vähemalt kaheksa tervikteost;
- 2) loeb ladiusalt ja mõtestatult eri žanris luule-, proosa- ja draamatekste, kasutab õpetaja juhendamisel põhilisi lugemismõtteid ja -viise, jälgib ja hindab oma lugemist;
- 3) väärtustab nii paikkondlikku kui ka kogu Eestit ühendavat eripärast paljutahulist kultuuri;
- 4) nimetab luuletuse teema ja kirjeldab selle meeleolu, märkab keele- ja vormikasutuse iseärasusi, mõtestab lahti luuletuse kujunduslikkust;
- 5) koostab proosa- või draamateksti kohta kava küsimuste, väidete või märksõnadena, kirjutab kokkuvõtte;
- 6) nimetab teose teema, arutleb tegelastega seotud probleemide ja väärtushoiakute üle, sõnastab teose peamõtte;
- 7) iseloomustab ja võrdleb tegelasi, kirjeldab nendevahelisi suhteid ja hindab tegelaste käitumist;
- 8) järjestab loo sündmused ning põhjendab toimumisaja ja -koha valikut;
- 9) rikastab oma sõnavara, otsib teavet tundmatute sõnade ja väljendite kohta;
- 10) mõtestab lahti esitatud teksti tähendused, annab tagasisidet enda ja teiste esitusele;
- 11) jutustab tekstilähedaselt või kokkuvõtvalt kavapunktide järgi, märksõnade abil või piltteksti põhjal;
- 12) loeb eri liiki ja žanris kirjandusteoseid, sealhulgas tüvitekste, või nende katkendid
- 13) nii eesti kui ka maailmakirjandusest, analüüsib ja tõlgendab vähemalt kuus loetud tervikteost;
- 14) loeb ladiusalt ja mõtestatult, kasutab iseseisvalt lugemise eesmärgist ja teksti liigist;
- 15) lähtuvaid lugemisviise ja -mudeleid, hindab oma lugemisostkust ning juhib oma lugemisprotsessi;
- 16) tunneb eesti kultuuri erijooni ning vahendab oma kultuurikogemust, väärtustab nii oma- kui ka maailmakultuuri ja selle mitmekesisust;
- 17) nimetab teose teema, arutleb selle põhisündmuste, kesksete probleemide, põhjuse ja tagajärje seoste üle, sõnastab teose peamõtte;
- 18) teeb kokkuvõtte teose süžees, põhjendab loo tegevusaja ja -koha valikut, iseloomustab ja võrdleb tegelasi, analüüsib tegelaste vahelisi suhteid ja nende väärtushoiakuid;
- 19) rikastab oma sõnavara, otsib teavet tundmatute sõnade ja väljendite ning loetu tausta kohta;

- 20) võrdleb kirjandusteost ja selle põhjal valminud lavastust või filmi;
- 21) esitab (peast) luule-, proosa- või draamateksti, taotleb esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust, põhjendab teksti valikut, seletab selle tähendust;
- 22) kasutab tekstianalüüsis õigesti kirjanduse põhimõisteid.

Õppesisu

Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus. Teksti ülesehitus: pealkiri, teksti osad (lõigud, loo alustus, sisu, lõpetus).

Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusust, pausid, intonatsioon, tempo; oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse). Ladusust ja automatiseerunud lugemine. Oma ja kaaslaste lugemistehnika hindamine õpetaja juhiste alusel. Oma ja õpetaja käsikirjalise teksti lugemise klassitahvlilt ja vihikust.

Jutustava ja kirjeldava teksti ning tarbe- ja teabeteksti (õpilaspäeviku, kutse, õnnitluse, saatekava, tööjuhendi, raamatu sisukorra, sõnastiku, teate, eeskirja, retsepti, õpikuteksti, teatmeteose teksti, ajalehe- ja ajakirja ning muu meediateksti) lugemine.

Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid, liiklusmärgid jms), skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjanduses, lasteraamatutes ning lasteajakirjanduses.

Sõna, lause ning teksti sisu mõistmine. Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide ja üksik sõnade järgi.

Töö tekstiga: tekstist õpitavate keelendite, sünonüümide, otsese ja ülekantud tähendusega sõnade leidmine. Õpiku sõnastiku iseseisev kasutamine.

Teksti jaotamine osadeks ning tekstiosade pealkirjastamine. Loetava kohta kava, skeemi, kaardi koostamine. Loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine. Loole alguse ja lõpu mõtlemine. Teksti teema ja peamõtte sõnastamine, tegelaste iseloomustamine.

Jutustavate luuletuste ja proosateksti mõtestatud esitamine. Riimuvate sõnade leidmine. Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik saatelause alusel ning partnereid arvestades. Loetud raamatust jutustamine, loetule emotsionaalse hinnangu andmine ja raamatust lühikokkuvõtte tegemine. Vajaliku raamatu leidmine iseseisvalt.

Tekstiliiikide eristamine: muinasjutt, mõistatus, vanasõna, luuletus, jutustus, näidend, kiri

Kirjandus: folkloorne lastelaul, liisusalm, jutustus, muinasjutt, muistend, luuletus, kahekõne, näidend, sõnamänguline tekst, piltjutt, mõistatus, vanasõna.

Kirjanduse eri liike ja žanre esindavad tekstid õppekirjandusse ja vabalugemiseks valitakse eesti ja väliskirjanike loomingust, lähtudes õpilaste keelekasutust rikastada ja kultuuritraditsioone edasi anda ning arvestades järgmisi teemavaldkondi.

Teema	Õppesisu
--------------	-----------------

Väärtused ja kõlblus	Ausus. Erinevus teistest. Minu hobid ja huvid. Minu tervis. Rikkus ja vaesus. Käitumine ja selle tagajärg.
Kodus ja koolis	Perekond. Kodu turvalisus. Üksteisest hoolimine ja teiste aitamine. Sõbrad ja sõpruse hoidmine. Sallivus.
Oma kultuur ja kultuuriline mitmekesisus	Kodukoha elu ja pärimused. Kultuuride mitmekesisus ja muinasjuttude ainetel.
Mängiv inimene	Ringmängud ja mängulust. Sõnamängud. Võlumaailm.
Keskkond ja ühiskonna jätkusuutlik areng	Loodus minu ümber. Loomalood.
Kodanikuühiskond ja rahvussuhted	Minu kodumaa. Tavad ja pühad.
Teabekeskkond, tehnoloogia ja innovatsioon	Arvuti/ teler kui silmaringi avardaja.

Teoseid lugemiseks

Luuletused “Kana läheb üle tee”, “Liiklusummik”, “Puupüsti”;
 Ellen Niit „Onu Ööbiku lood“;
 Piret Raud „Onu Marko“;
 Kätlin Kaldmaa “Esimene peatükk, kus saadakse elu tähtis õppetund”;
 Leelo Tungal „Võtmelugu“;
 Mihkel Truman “Millal ja miks leiutati raamatuid?”
 Novembri rahvakalendri tähtpäevad luules;
 Kätlin Vainola “Ostutrall”
 Ilmar Tomusk „Volli otsib elektrone“;
 Ilmar Trull “Päkapikud töötavad”;
 Anti Saar „Kuidas meil päkapikud käivad“;
 Hannele Huovi “Ajavargad”;
 Katkend Ilme Ivandi näidendist “Külmataadi külalised”;
 Eesti rahva muinasjutt August Jakobsoni järgi “Virmalised”;
 Tiia Toomet “Miks vana aja porfellid kiiresti kulusid”;
 Maria Parr “Tonje saab endale kolm uut sõpra”;
 Loone Ots “Kuidas Vidri Rein karjapoiss oli”, “kuidas Vidri Rein vabaks sai”, “Kuidas isa Marikesele juttu rääkis”, “Kuidas Jaagu koolis tähtis mees käis”, “Kuidas Jaak eestlaseks jäi”;
 Kristiina Kass “Nõianei Nöbinina”;
 Mika Keränen “Masupallid”;
 Ulf Stark “Hondisõit”;
 Annie M. G. Schmidt “Härä Peters”;
 Muistend “Kuidas kanamatsi künkad endale nime said”;
 Jaak Juske “Esimene Eesti lipp ümber maailma”, “Uue aja merekangelased”;
 Henno Käo “Kui ma mereröövel oleksin”.

Hindamiskriteeriumid 2., 3.klassides

Eesti lastekirjanduse hindamise eesmärk on saada ülevaade õpitulemuste saavutamiseks ja õpilase individuaalsest arengust ning kasutada seda teavet õppe tulemuslikumaks kavandamiseks ja ennast juhtiva õppija kujunemiseks. Hinnatakse õpitulemuste saavutatust, oskuste ja hoiakutega. Hoiakute hindamisel (nt mõistab, kujundab, tähtsustab, väärtustab) antakse õpilasele suunavaid ja toetavaid sõnalisi hinnanguid.

Hinnatakse nii õppeprotsessi vältel kui ka õppeteema lõpus. Selleks rakendatakse nii diagnostilist, kujundavat kui ka kokkuvõtvat hindamist, mida väljendatakse nii sõnaliste hinnangute kui ka numbriliste hinnetega. Diagnostilise hindamise käigus selgitatakse välja õpilaste eelteadmiste ja oskuste tase, ainealased väärarusaamad ja spetsiifilised õpiraskused, et kavandada järgnevat õppimist ja õpetamist.

Õppeprotsessi käigus rakendatakse kujundavat hindamist, kus õpilane saab suulist ja kirjalikku tagasisidet oma õpitulemuste saavutamise taseme ning tugevate külgede ja arenguvõimaluste kohta. Kokkuvõttev hindamine toimub üldjuhul õppeperioodi või mahuka õppeteema lõpul, et kontrollida nii õppetöös püstitatud eesmärkide saavutamist kui ka riikliku õppekavaga sätestatud õpitulemuste saavutatust. Kokkuvõttev hinne võib kujuneda õppeperioodi jooksul toimunud hindamise tulemusena, seejuures arvestatakse, et hinnetel võib sõltuvalt töö mahust olla erinev kaal.

Kirjanduse õppimisel hinnatakse õpilase

- suulist keelekasutust, s.o. kõnelemist ja kuulamist,
- lugemist, s.o. lugemistehnikat, kirjandus- ja muude tekstide tutvustamist, analüüsi ja mõistmist,
- kirjutamist, s.o. kirjatehnikat, õigekirja ja tekstiloomet.

Hinnatakse peamiselt eri tüüpi ja liiki kirjalikke tekste, jutustavaid tekste, näiteks suulisi ja kirjalikke ümberjutustusi, kirjalikku jutustust pildi, pildiseeria või muu alusteksti põhjal, jutustusi enda elust.

Suuline keelekasutamine ja lugemine	<ul style="list-style-type: none">▪ «5» – kirjutis on õige pikkusega ja sidus, sõnavara on ulatuslik, esineb üksikuid grammatikavigu; valdab tarbekeele struktuure, loeb ja mõistab eakohast eestikeelset teksti iseseisvalt ja näitab suurt arusaamist.▪ «4» - kirjutis on õige pikkusega ja üsna sidus, sõnavara on piisav, esineb grammatikavigu, mis ei sega mõttest arusaamist;
--	---

	<p>valdab tarbekeele struktuure, loeb ja mõistab enamasti eakohast eestikeelset teksti iseseisvalt.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ «3» - kirjutis on õige pikkusega ja piisavalt sidus, sõnavara on piiratud, esineb grammatikavigu, mis häirivad kohati mõttest arusaamist; valdab tarbekeele struktuure osaliselt, suudab lugeda ja mõista eakohast eestikeelset teksti, kuid vajab abi ja teeb vigu. ▪ «2» – kirjutis ei ole õige pikkusega, laused on seotud, sõnavara on ebapiisav, grammatika tundmine on puudulik, ei suuda lugeda ega mõista eakohast eesti keelset teksti.
Kirjutamine	<ul style="list-style-type: none"> ▪ «5» – kirjutis on õige pikkusega ja sidus, sõnavara on ulatuslik, esineb üksikuid grammatikavigu; valdab tarbekeele struktuure. ▪ «4» - kirjutis on õige pikkusega ja üsna sidus, sõnavara on piisav, esineb grammatikavigu, mis ei sega mõttest arusaamist; valdab tarbekeele struktuure. ▪ «3» - kirjutis on õige pikkusega ja piisavalt sidus, sõnavara on piiratud, esineb grammatikavigu, mis häirivad kohati mõttest arusaamist; valdab tarbekeele struktuure osaliselt. ▪ «2» – kirjutis ei ole õige pikkusega, laused on seotud, sõnavara on ebapiisav, grammatika tundmine on puudulik.
Kontrolltööd, testid	<p>hindegas „5” hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90–100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindegas „4” - 75–89%, hindegas „3” - 50–74%, hindegas „2”- 20–49% ning hindegas „1” - 0–19%.</p>

3. INFORMAATIKA

3.1. Õppe- ja kasvatusesmärgid

Põhikooli informaatikaõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) mõistab tehnoloogia tööpõhimõtteid ning valdab peamisi võtteid igapäevases õppetöös infot otsides, töödeldes ja analüüsisides ning taasesitades;
- 2) loob, salvestab, taasesitab ja jagab tehnoloogiliste vahendite abil eesmärgist lähtuvalt digitaalset sisu privaatsusnõudeid järgides;
- 3) teadvustab ning väldib digitaalses keskkonnas tegutsedes tekkida võivaid riske tervisele, turvalisusele ja isikuandmete kaitsele;
- 4) omab vajalikke oskusi ja teadmisi õpiteeks ja karjäärivalikuks.

3.2. Õppeaine kirjeldus

Põhikoolis on informaatika õppimisel eesmärgiks õpi- ja töökeskkonna kujundamiseks vajalike info- ja kommunikatsioonivahendite rakendamise oskuste omandamine, mis võimaldaks põhikooli lõpetajal teha samme IKT-valdkonna karjääri suunal või toetaksid innovaatiliste lahenduste leidmist ning rakendamist teistes valdkondades.

Informaatika õpetamise põhimõtted põhikoolis on:

- elulähedus;
- aktiivõpe ja loovus;
- uuenduslikkus;
- koostöö;
- teadmusloome;
- vaba tarkvara ja avatud sisu, sõltumatus tarkvaratootjast;
- turvalisus;
- lõimitus ja sidusus.

Informaatika on arvutiteadusel põhinev õppeaine, mis kuulub valikainena põhikooli õppekavas tehnoloogia ainevaldkonda. Põhirõhk on tehnoloogia praktilisel kasutusel. Seda on soovitatav õpilastele pakkuda igas kooliastmes vähemalt 35 tundi. Informaatika ainekäsitus on tavapära selt kontsentiline: varem õpitu juurde tullaakse igas järgmises kooliastmes laiendatud ja täiendatud kujul tagasi.

Põhikooli informaatikaõppe sisu koosneb üldistatult kahest komponendist, mille omavahelist tasakaalustamist ainekavaga taotletakse:

- raalmõtlemine – eluliste ülesannete lahendamise viis, mille puhul kasutatakse algoritmide tundmist ja rakendamist, mustrite tuvastamist, probleemi osadeks jaotamist ja üldistamist;
- disainmõtlemine – kasutajakeskne, loov ja koostöine eluliste ülesannete lahendamise viis, sh probleemi määratlemine, vajaduste võrdlemine, mõtlemine, ehitamine ja katsetamine.

I kooliastmes õpetab informaatikat üldjuhul klassiõpetaja teistesse õppeainetesse lõimituna või eraldi õppeainena, käsitletakse 1–4 õppeteemat: „Digiseade töövahendina“, „Kood“, „Digikunst“, „Digitaalne ohutus“.

II kooliastmes õpetab informaatikat eelistatavalt kvalifitseeritud informaatikaõpetaja eraldi õppeainena, käsitletakse 1–4 õppeteemat: „Digiseade töövahendina“, „Programmeerimine“, „Digimeedia“, „Digihügieen“.

III kooliastmes õpetatakse informaatikat valikainena „Infoühiskonna tehnoloogiad“ ja/või digiloovtöö formaadis, milles praktilise rühmatööprojekti käigus õpitakse informaatikateadmisi

rakendama elulise probleemi lahendamiseks. Digiloovtöö väljundid on seotud nt animatsiooni, küberturvalisuse, veebidisaini, asjade interneti, robotika, liitreaalsuse või tarkvara prototüübi loomisega.

Tallinna Mustjõe Gümnaasiumis õpetatakse informaatikat eraldi valikõppeainena 2 ja 3. klassides ning 5., 6 ja 8 klassides. Iga klassikursuse maht on 35 tundi. Tunnid toimuvad kooli arvutiklassis.

- **Üldpädevuste kujundamise võimalusi**

Infotehnoloogia-alaste pädevuste kujundamine toetab õpilaste järgmiste valdkonnapädevuste saavutamist:

kultuuri- ja väärtuspädevus – arendatakse õpilases oskust väärtustada ümbritsevat keskkonda ning mõista keskkonda säästva käitumise eesmärke. Antud pädevus on seotud informaatika ainekava läbivate teemadega: keskkond ja jätkusuutlik areng (IT vahendite utiliseerimine) ning õppesisuga – arvuti ja internet (õpilane teab ja kasutab erinevaid infokandjaid säästlikult). Samas antakse hinnanguid nii iseenda kui ka klassikaaslaste töödele, mis läbi väärtustatakse loomingut (sh kultuuripärand), õpitakse koostama reklaame erinevatele tänapäevastele kultuurisündmustele. Kogu protsessi käigus jälgitakse ja hinnatakse, et kogu tegevus jääks üldkehtivate moraalinormide piiresse;

sotsiaalne- ja kodanikupädevus – kujuneb õpilasel välja läbi grupitööde ning ka esitlusi koostades ning esitledes. Väärtustatakse demokraatlikku käitumiskultuuri ning arvestatakse teiste inimeste tunnetega. Peamiselt aitab sotsiaalse pädevuse kujunemisele kaasa järgmised õppesisu teemad: Arvuti ja internet (interneti kasutamine ja turvalisus, ajaveebi kasutamine, Eesti e-riik ja e-teenused), Esitluse koostamine (esitluse ette kandmine). Tegevusteks, mis aitavad sotsiaalset pädevust kujundada – eneseanalüüs ja hinnangute andmine nii enda kui teiste töödele;

enesemääratluspädevus – kujundatakse õpilases läbi enda tööde analüüsi ning hinnangute andmise, mida toetab õpetajapoolne suuline hinnang tehtud konkreetsele tööle ja teema lõppemisel kokkuvõtva hinde ning hinnangu saamisel;

õpipädevus – õpilane oskab aines saadud teadmisi ja oskusi (vormindamine tekstitöötluses, info otsing internetist) rakendada teistes õppeainetes (referaadi vormistus). Läbi eneseanalüüsi (kasutades muuhulgas ajaveebi) oskab õpilane näha enda peamisi tugevusi ja arengukohti;

suhtluspädevus – esitlust tehes ja grupis töötades suudab õpilane ennast selgelt ja asjakohaselt väljendada. Õpilane oskab koostada erinevaid tekste ja neid korrektselt vormindada. Sealjuures erinevaid kirjalikke töid tehes juhitakse õpilaste tähelepanu kirjavigadele, kuid kirjavigu ei võeta arvesse hindamisel;

matemaatika- loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus – õpilane oskab rakendada erinevaid matemaatika valemeid koostades tabelleid (tabelarvutusprogramm), tabelitest koostada mitmesuguseid diagramme ning oskab diagrammidest lugeda seal esitatud teavet ja seda analüüsida. Tabeleid koostades kasutab õpilane matemaatikale omast keelt, sümboleid ja ülesande lahenduse meetodeid;

ettevõtlikkuspädevus – suutlikus viia läbi esitlust ja selle abil teisi õpetada. Õpilane oskab koostada erinevaid töölehti ja reklaame;

digipädevus - suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvus ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

▪ **Läbivate teemade rakendamise võimalusi**

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvus õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid.

Keskkond ja jätkusuutlik areng suunatakse aru saama inimese ja teda ümbritseva keskkonna vastastikustest seostest ning inimese sõltuvusest loodusressurssidest; aru saama inimkonna kultuurilise, sotsiaalse, majandusliku, tehnoloogilise ja inimarengu erinevate tunnuste vastastikusest seotusest ning inimtegevusega kaasnevatest mõjudest; arutlema keskkonnaprobleemide üle nii kodukoha, ühiskonna kui ka üleilmsel tasandil, kujundama isiklike keskkonnaalaseid seisukohti ning pakkuma lahendusi keskkonnaprobleemidele; võtma vastutust jätkusuutliku arengu eest, kasutama loodussäästlikke ja jätkusuutlikku arengut

toetavaid tegutsemisviise; hindama ning vajaduse korral muutma oma tarbimisvalikuid ja eluviisi.

Kultuuriline identiteet suunatakse mõistma ennast kultuuri kandjana, edasiviijana ja kultuuride vahendajana.

Teabekeskond suunatakse mõistma vahetu ja vahendatu sarnasusi ning erinevusi; valima sobivat suhtlusregistrit ning sidekanalit olenevalt olukorrast ja vajadusest; määrama oma teabevajadusi ja leidma sobivat teavet; kujundama tõhusaid teabeotsingumeetodeid; arendama kriitilise teabeanalüüsi oskust.

Tehnoloogia ja innovatsioon suunatakse omandama teadmisi tehnoloogiate toimimise ja arengusuundade kohta erinevates eluvaldkondades; mõistma tehnoloogiliste uuenduste mõju inimeste töö- ja eluviisile, elukvaliteedile ning keskkonnale; mõistma ja kriitiliselt hindama tehnoloogilise arengu positiivseid ja negatiivseid mõjusid ning kujundama kaalutletud seisukohti tehnoloogia arengu ja selle kasutamisega seotud eetilistes küsimustes; kasutama IKT eluliste probleemide lahendamiseks ning oma õppimise ja töö tõhustamiseks; arendama loovust, koostööoskusi ja algatusvõimet uuenduslike ideede rakendamisel.

Tervis ja ohutus suunatakse terviseteadlikkuse arenemisele, oma tervise ja turvalise käitumise väärtustamisele; kasutama oma teadmisi enda ja teiste turvalisuse; teadvustama oma otsuste ja käitumise ning selle tagajärgede seost tervise ja turvalisusega; leidma ning kasutama usaldusväärset terviseteadet ja abiteenuseid; teadvustama keskkonna mõju oma tervisele; tundma eri liiki ohuallikate ja ohtlike olukordade olemust ning nende võimalikku tekkemehhanismi; vältima ohuolukordadesse sattumist.

Väärtused ja kõlblus suunatakse tunnustama väärtusi, kõlbelisi norme ja viisakusreegleid; analüüsima kõlbelisi norme ja väärtusi; arutlema üldtunnustatud eetiliste printsiipide üle ja neid omaks võtma; juhinduma oma käitumises neist põhimõtetest ning hindama iseenda ja kaasinimeste käitumist nende alusel.

3.3. Õppetegevuse kavandamine ning korraldamine

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;

- 2) jälgitakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas;
- 3) võimaldatakse õppida üksi ning üheskoos teistega, et toetada õpilaste kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
- 4) kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud käsitlust ning suurendavad õpimotivatsiooni;
- 5) rakendatakse nüüdisaegseid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
- 6) laiendatakse õpikeskkonda: veebipõhine personaalne õpikeskkond, arvutiklass, kooliõu, muuseumid, näitused, ettevõtted jne;
- 7) tagatakse, et õppe vältel õpitakse headest tavadest lähtuvat veebikäitumist, sealhulgasvirtuaalsetes võrgustikes ning ametlikke infosüsteeme (e-kool, e-õppekeskkond, kooli jaomavalitsuse koduleht) kasutades.

Informaatika õppetegevust võimalik kasutada erinevaid lähenemisi:

1) õpetada informaatika teemasid eraldi õppeainetena

Kool valib ühe õppeteema ja õpetab seda ühes klassis täies mahus 35-tunnise omaette õppeainena (nt üks tund nädalas terve õppeaasta jooksul). Terviklik lähenemine võimaldab põhjalikumalt käsitlust ja kõigi taotletavate õpitulemuste saavutamist;

2) kombineerida mitme õppeteema osadest oma informaatika õppeaine

Kool valib õppeteemade hulgast endale sobilikud elemendid, millest kombineeritakse õppeaine/kursus. Näiteks I kooliastmes rakendatakse 35-tunnine informaatika valikõppeaine, milles on nii digitaalse ohutuse, digimeedia kui ka programmeerimise ja robotika elemente. Õpilased saavad igast õppeteemast põgusa ülevaate ja saavutavad valitud õpitulemused;

3) informaatika õppeteemade lõimimine eri õppeainete tundidesse

Kool lõimib õppeteemade elemente eri ainete õpetusse (nt kunst, tööõpetus, matemaatika). Selline lahendus suunab aineõpetajaid ja IT-spetsialiste enam koostööd tegema, et saavutada taotletavad õpitulemused.

3.4. Õppekeskkond

Informaatikaklassis on õpilasele tagatud järgmiste vahendite kasutamine:

- igal õpilasel on eraldi arvutitöökoht;
- dataprojektor;
- failide salvestamise võimalus võrgukettale või kooli pakutavasse/toetatud veebikeskkonda;
- lisaseadmete (printer, mälupulga) kasutamise võimalus;

- juurdepääs infosüsteemidele (e-kool, internet või veebipõhine sisuhaldussüsteem, rühmatöökeskkond);
- arvutitöökohtadel on reguleeritavad toolid, arvutilauad, sundventilatsioon, aknakatted;
- erineva operatsioonisüsteemiga arvutid (nt lisaks MS Windowsile ka Mac OS või Linux);
- isikutunnistuse kasutamise võimalus (kaardilugejad);
- kõrvaklapid ja mikrofoniid;
- digitaalne foto- ja videokaamera.

3.5. Õpitulemused, õppesisu ja hindamine

II KOOLIASTE

6.KLASS

Arvuti töövahendina	
Õpitulemused	Õppesisu
Arvuti töövahendina	
Ühendab turvaliselt arvuti külge erinevaid lisaseadmeid (mälu-pulk, hiir, printer, väline kõvaketas)	Arvuti töövahendina
Sissejuhatus tekstitöötlusse	
Vormindab arvutiga lühemaid ja pikemaid tekste järgides tekstitöötamise põhireegleid (suur ja väike algustäht; kirjavahemärgid, reavahetused ja tühikud; poolpaks, kald- ja alla joonitud kiri; üla- ja alaindeks; sõna-, rea-, lõiguvahe; teksti joondamine; laadid ja dokumendimallid; loetelud; värvid, joonised, pildid, diagrammid, tabelid). Koostab teksti sisaldava esitluse etteantud teemal.	Teksti sisestamine, vormindamine ja kopeerimine.
Vormindab arvutiga kuulutusi ja plakateid järgides tekstitöötamise põhireegleid (suur ja väike algustäht; kirjavahemärgid, reavahetused ja tühikud; poolpaks, kald- ja alla joonitud kiri; üla- ja alaindeks; sõna-, rea-, lõiguvahe; teksti joondamine; laadid ja dokumendimallid; loetelud; värvid, joonised, pildid, diagrammid, tabelid)	Plakati või kuulutuse koostamine ning kujundamine.
Selgitab arvuti väärast kasutamisest tekkida võivaid ohte oma tervisele (sõltuvus, liigese- ja rühivead, silmade kaitse) ning oskab oma	Töövõtted: ohutu ja säästlik arvutikasutus.

igapäevatoos arvutiga neid ohte vältida, valides õige istumisasendi, jälgides arvuti kasutamise kestust, tehes võimlemisharjutusi silmadele ja randmetele jne.	
Failide haldamine	
Salvestab tehtud tööd ettenähtud kohta, leiab ja avab salvestatud faili uuesti, salvestab selle teise nime all, kopeerib faile ühest kohast teise ning võrdleb faili suurust vaba ruumiga andmekandjal. Salvestab valmis referaadi eri formaatides (doc, odt, pdf), pakib faili kokku, laeb veebikeskkonda ja prindib selle paberile.	Failide haldamine: salvestamine, kopeerimine, kustutamine, pakkimine.
Kasutab vilunult operatsioonisüsteemi graafilist kasutajaliidest (sordib faile, otsib vajalikku);	Operatsioonisüsteemi graafiline kasutajaliides.
Muudab akende suurust, töötab mitmes aknas, muudab vaateid	Töö mitme aknaga.
Infootsing internetis ja töö meediafailidega	
Leiab internetist ja kopeerib tekstifaili või esitluse erinevas formaadis algmaterjali (tekst, pilt, tabel, diagramm) ning töötleb neid vajaduse korral, pidades kinni intellektuaalomandi kaitse headest tavadest. Viitab ja taaskasutab internetist ning muudest teabeallikatest leitud algmaterjali korrektselt, hoidudes plagiaadist. Mõistab internetist leitud info kriitilise hindamise vajalikkust, hindab teabeallikate objektiivsust ning leiab vajaduse korral sama teema kohta alternatiivset vaatenurka esindavaid allikaid. Kaitseb enda virtuaalset identiteeti väärkasutuse eest, valides igale keskkonnale uue tugeva parooli ning vahetades paroole sageli, ega avalda sensitiivset infot enda kohta avalikus internetis.	Turvalisus, autorikaitse ja isikuandmete kaitse.
Saadab töö e-posti teel manusena õpetajale.	E-kirja saatmine koos manusega.
Kannab arvutisse fotosid, videoid ja helisalvestisi.	Fotode, videote ja helisalvestiste ülekandmine kaamerast, diktofonist ning telefonist arvutisse.
Töö andmetega	
Koostab etteantud andmestiku põhjal andmetabeli, sagedustabelid ja sobivat tüüpi	Andmetabeli ja sagedustabeli koostamine.

diagrammid (tulp-, sektor- või joondiagrammi).	
Koostab diagramme sisaldava esitluse etteantud teemal.	Diagrammi loomine sagedustabeli põhjal.
Esitluse koostamine	
Kujundab esitluse loetavalt ja esteetiliselt, lähtudes muu hulgas järgmistest kriteeriumidest: optimaalne info hulk slaidil, märksõnad sidusa teksti asemel, allikatele viitamine, kujunduse säästlikkus.	Slaidi ülesehitus ja kujundus.
Koostab teksti, diagramme, pilte, ja tabeleid sisaldava esitluse etteantud teemal.	Teksti, pildi, tabeli ja diagrammi sisestamine slaidile.
Referaadi vormindamine	
Vormindab korrektselt referaadi järgmised osad: tiitelleht, sissejuhatus, peatükid, alampeatükid, päis, jalus, kokkuvõte, kasutatud kirjandus ja lisad.	Päis ja jalus, laadide kasutamine pealkirjades.
Vormindab korrektselt referaadi automaatselt genereeritud sisukord.	Sisukorra automaatne genereerimine.
Vormindab korrektselt referaadi lehekülgede nummerdamine.	Lehekülgede nummerdamine.

III KOOLIASTE

8.KLASS

Infoühiskonna tehnoloogiad	
Õpitulemused	Õppesisu
Internet suhtlus- ja töökeskkonnana.	
Kasutab ratsionaalselt valitud märksõnu ning ühisjärjehoidjaid omaloodud või internetist leitud sisu märgendades. Võrdleb kaht etteantud veebipõhist teabeallikat sobivuse, objektiivsuse/kallutatuse ja ajakohasuse aspektist.	Infootsingu erinevad võtted ja vahendid.
Leiab internetist teda huvitavaid kogukondi ja liitub nendega; vajaduse korral algatab ise uue virtuaalse kogukonna ning loob sellele veebipõhise koostöökeskkonna	
Loob kasutajaprofiili ning lisab materjale. valib turvalise salasõna.	Veebikeskkonnadesse kasutajaks registreerumine, kasutajaprofiili loomine.

Kasutab turvaliselt ja eetilisel virtuaalset identiteeti: kaitseb enda identiteeti, on ettevaatlik võõrastega virtuaalselt suheldes (libaidentiteet), hoidub kasutamast teiste inimeste identiteeti.	Oma virtuaalse identiteedi kaitsmine.
Kasutab etteantud või enda valitud veebipõhist keskkonda sihipäraselt ja turvaliselt. Eristab keskkondade turvasemeid (nt http vs https, turvasertifikaadid) ning arvestab neid veebikeskkonda kasutades. Loob uut veebisisu ja taaskasutab enda või teiste loodud veebisisu (tekstid, pildid, audio, andmed), lähtudes intellektuaalomandi kaitse headest tavadest ja autori seatud litsentsi tingimustest.	Turvalise ja eetilise interneti-käitumise alused.
Kasutab kooli pakutavaid infosüsteeme ning noorte e-teenuseid.	Kooli infosüsteemide ja e-õppekeskkonna kasutamise reeglid.
Eesti e-riik ja e-teenused.	
Kasutab pakutavaid infosüsteeme.	Isikutunnistuse kasutamine autentimisel ja digitaalallkirjastamisel.
Kasutab kohaliku omavalitsuse pakutavaid infosüsteeme.	Omavalitsuse veebilehelt e-teenuste leidmine ning kasutamine.
Kasutab riigi pakutavaid infosüsteeme.	Kodanikuportaali eesti.ee kasutamine.
Personaalse õpikeskkonna loomine sotsiaalse tarkvara vahenditega.	
Reflekteerib oma õpikogemust ajaveebi kasutades.	Ajaveebi kasutamine õpikogemuse refleksiooniks.
Koostab koostöös kaasõpilastega hüpertekstidokumente Wiki abil.	Wiki ja veebipõhise kontoritarkvara kasutamine dokumentide loomiseks koostöös kaasõpilastega.
Kasutab etteantud või enda valitud veebipõhist keskkonda sihipäraselt ja turvaliselt.	Ühisjärjehoidjate ja vookogude kasutamine.
Kasutab etteantud või enda valitud veebipõhist keskkonda sihipäraselt ja turvaliselt.	Arendusprojekti alustamine ning selle tarvis veebipõhise koostöökeskkonna loomine.
Sisu tootmine ja taaskasutus, litsentsid.	
Vistutab videoid, fotosid ja esitlusi veebilehe sisse. Lisab materjale.	Esitluste, fotode, videote, audiomaterjali ja andmefailide säilitamine, märgendamine ning jagamine veebikeskkonna vahendusel.
Tellib RSS-voosid.	RSSi tellimine.

Vistutab videoid, fotosid ja esitlusi veebilehe sisse. Lisab materjale.	Fotode, videote ja esitluste vistutamine veebilehele. Podcast'i loomine.
Osalus virtuaalses praktikakogukonnas.	
Leiab internetist teda huvitavaid kogukondi ja liitub nendega.	Veebipõhise koosoleku kavandamine ja pidamine, dokumenteerimine.
Vajaduse korral algatab ise uue virtuaalse kogukonna ning loob sellele veebipõhise koostöökeskkonna	Rühmaarutelu korraldamine ning probleemipõhine õpe veebipõhises keskkonnas. Rühma ajahaldus.
Koostab koostöös kaasõpilastega tekstidokumente.	Digitaalsete dokumentide versioonihaldus, koostöö ühe dokumendi koostamisel.
Arendusprojekti lõpule viimine.	
Algatab ise uue virtuaalse kogukonna ning loob sellele veebipõhise koostöökeskkonna. Rakendab eelmise kooliastme informaatikakursuses õpitut arendusprojekti tehes.	Projekti nähtavuse saavutamine veebivahenditega.
Rakendab eelmise kooliastme informaatikakursuses õpitut arendusprojekti tehes.	Esitluse ja projektiaruande koostamine.
Reflekteerib oma õpikogemust ajaveebi kasutades.	Rühma enesehinnang.

Hindamine

Informaatika valikõppeaine õpitulemusi hinnatakse jooksvalt õpiülesannete järgi ja kokkuvõtvalt kursuse lõpul üldjuhul e-portfoolio abil.

Õpetaja hindab õpilase teadmisi ja oskusi:

- kirjalike tööde (iseseisevtöö, kontrolltöö);
- praktiliste tööde (rühmatööd, paaristööd jne) põhjal, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust esitatud nõuetele;
- e-portfoolio.

Praktilised ja kirjalikud tööd

Õpetaja hindab õpilase teadmisi ja oskusi praktiliste tööde (rühmatööd, paaristööd) põhjal:

- paaristöös hinnatakse aja kasutust (aja limiidi piires täideti ülesanne edukalt), ülesande lahendust (õpilased lahendasid antud ülesande), tööpanus (mõlemad osapooled on aktiivsed), ülesandes püstitatud eesmärkide teostamist (ülesandele püstitatud eesmärkidest saadi aru ja täideti see edukalt), arusaamise ülesandest (saadi aru ja ei vajanud lisajuhendamist);

- rühmatöös hinnatakse ülesannete jagamist (ei tekkinud mingeid probleeme), arvamuste ärakuulamine (rühmajuht kuulab ära kõigi arvamused), rühmajuhi otsuseid (rühmajuht teeb otsuseid enamuse arvamuse põhjal), meeldetuletuseid (esitasime töö õigel ajal rühmajuhi meeldetuletuseta), hinnangu rühmajuhile (rühmajuht täitis oma ülesandeid hästi).

E-portfoolio

E-portfoolio on personaalne veebipõhine keskkond, millesse õpilane kogub pikema perioodi jooksul enda tehtud tööd ja refleksioonid oma õpikogemustest. Kursuse lõpul koostab õpilane e-portfooliosse kogutud materjalidest oma pädevusi kõige paremini tõendava valiku ning kaitseb seda võimaluse korral avalikult. Õpiülesanded ja e-portfoolio võivad olla tehtud kas üksi või rühmatöona.

E-portfoolio esitluse puhul hinnatakse:

- õppe plaanipärasust, loomingulisust ja ratsionaalsust;
- õppekavas ettenähtud õpitulemuste saavutamist ning seonduvate pädevuste olemasolu veenvat tõendamist õpilase poolt;
- arvutiga loodud materjalide tehnilist teostust, esteetilisust ning originaalsust;
- õpilasepoolset praktilise tegevuse mõtestamist;
- õpilase arengut.

Hindamisel tuleb lähtuda järgmisest skaalast:

hinne „5” 90–100%; hinne „4” 75–89%; hinne „3” 50–74%; hinne „2” 20–49%; hinne „1” 0–19% maksimaalsest võimalikust punktide arvust.

3.6. Õpitulemused, õppesisu ja hindamine (eesti õppekeele klassides)

I KOOLIASTE (2., 3. klassid)

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) kirjeldab, kuidas toimib internet, mis on arvuti riistvara ja tarkvara, toob näiteid digitehnoloogia turvalisest ja oskuslikust kasutusest infoühiskonnas;
- 2) leiab internetist sobiva teksti, pildi, video, animatsiooni ja viitab selle allikale;
- 3) loob, vormistab, salvestab, taasesitab nii individuaalselt kui ka koostöös eri liiki digitaalset sisu (tekst, pilt, esitus, video, animatsioon jne) ja jagab seda, järgides hea tava ja digiohutuse nõudeid;

- 4) kirjeldab ja väldib digivahendite kasutamisega seotud riske;
- 5) kirjeldab elulisi näiteid programmide kasutamisest ja lahendab eakohaseid programmeerimisülesandeid mängulistes keskkondades ja/või haridusrobotitega;
- 6) kasutab veebikeskkondi ja e-teenuseid hea tava ja digiohutuse nõuetele vastavalt, pöördub probleemi ilmnemisel või selle kahtlusel abi saamiseks vanema, õpetaja või mõne abi andva institutsiooni poole.

Õppesisu

I kooliastme õppeteemad on „Digiseade töövahendina“, „Digitaalne ohutus“, „Kood“ ja „Digikunst“. 1. Õppeteema „Digiseade töövahendina“ eesmärk on anda õpilastele vajalikud baasoskused digiseadme kasutamiseks, sh tekstitöötamiseks, info otsimiseks, hindamiseks ja esitamiseks, tööks andmetega. Teema on tihedalt lõimitud teiste õppeainetega. 2. Õppeteema „Digitaalne ohutus“ hõlmab elementaarseid turvanõudeid, privaatsuse ning tervisega seotud riske. 3. Õppeteema „Kood“ kaudu tutvuvad õpilased mänguliselt programmeerimise alustega – see on sissejuhatus programmeerimisse ja robotikasse. 4. Õppeteema „Digikunst“ eesmärk on tutvustada erinevaid digimeediumide loomise võimalusi (pilt, video, heli, animatsioon) ja nende töötlemise lihtsamaid võtteid.

1. Õppeteema „Digitaalne ohutus“

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) kirjeldab tehnoloogilise ja pärismaailma erinevusi ning sarnasusi;
- 2) kirjeldab, kuidas töötab internet;
- 3) toob näiteid digitehnoloogia ja interneti turvalisest kasutusest (viirusetõrje kasutamine, kahtlaste linkide tuvastamine, vajaduse korral suhtluspartneri blokeerimine);
- 4) selgitab salasõna turvalisuse nõudeid;
- 5) salvestab, taasesitab ja jagab digitaalset sisu, järgides privaatsusnõudeid ning vältides küberkiusamist;
- 6) mõistab tasulise ja tasuta teenuse erinevusi (nt arvutimängudes, äppides);
- 7) pöördub probleemi ilmnemisel või selle kahtlusel abi saamiseks lapsevanema, õpetaja või mõne abi andva institutsiooni/teenuse poole;
- 8) kirjeldab ja väldib digiseadmete kasutamisega seotud riske tervisele;

- 9) selgitab arusaadavalt, korrektset sõnavara kasutades tõrkuva digiseadme või -rakendusega tekkinud probleemi; lahendab iseseisvalt või juhendi abil lihtsama tehnilise probleemi.

Õppesisu

Digitehnoloogia turvaline kasutamine. Nutirakenduste turvalisus. Turvariskid ja nende ennetamine nutiseadme kasutamisel, privaatsus ja andmekaitse. Pahavara ja viirusetõrje. Infosüsteemid ja keskkonnad. Internet. Interneti ja wifi turvaline kasutamine. Veebiplatvormid ja e-teenused: e-post, välksõnumid, õppeinfosüsteemid, veebipõhised õpikeskkonnad. Abikanalid: veebikonstaabel, Targalt Internetis projekt, Lasteabi jne. Identiteedihaldus. Kasutajakonto loomine. Salasõna valik, tugevus ja kaitsmine. Failide jagamine interneti koostöökeskkonnas, sisse- ja väljalogimine, infosüsteemi ja sotsiaalmeedia turvaline kasutamine. Avalik ja privaatne suhtlemine. Avalik ja privaatne digisuhtlus, koostöö veebikeskkonnas. Küberkiusamine ja viisakas käitumine võrgus. Eetiline käitumine piltide ja videote loomisel, jagamisel, avaldamisel. Internetisuhtlusel kasutatav släng ja lühendid. Terviseriskid. Digivahenditest tulenevad terviseriskid. Tervisekaitse reeglid ja harjutused. Tehnilised probleemid. Tehniliste probleemide kirjeldamine ja lahendamine tõrkuva digivahendi või rakenduse puhul.

2. Õppeteema „Kood“

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) kasutab mängulises keskkonnas programmeerides lähtuvalt algoritmilisest probleemilahendusest mõisteid programm, muutuja, valik, tsükkel, sisend ja väljund;
- 2) kirjeldab elulisi näiteid programmide kasutamisest;
- 3) selgitab etteantud lihtsa programmi/rakenduse sisu ning ennustab selle töö tulemit;
- 4) kavandab ja loob juhiseid järgides lihtsamaid rakendusi, kasutades digitaalseid või füüsilisi vahendeid (nt lastele mõeldud hariduslikud programmeerimiskeskonnad või robotikakomplektid);
- 5) selgitab programmi testimise vajadust, leiab koodist lihtsamad vead;
- 6) laadib internetist alla teiste loodud programme ja kohandab neid, arvestades autoriõigustega.

Õppesisu

Programm. Programmjuhtimisega seadmete tööpõhimõtted ja lühiajalugu. Programm. Mänguline arenduskeskkond. Algoritmide mõistmine ja rakendamine. Etteantud tegevusjuhise (kirjeldus, tegevusskeem) realiseerimine mängulises arenduskeskkonnas. Andmed. Andmete ja tegevuste muutmine. Lihtsamad tüüpalgoritmid. Andmed. Objektid. Objektide omadused ja meetodid. Muutujad, väärtused. Muutuja kasutamine. Sisendid ja väljundid. Klaviatuur, hiir, ekraan. Andurid ja täiturid (robotika). Tegevused. Tegevused ja lihtsamad avaldised. Aritmeetika põhitehted, loogikaavaldised (võrdlused). Valikud if ja else. Kordused.

3. Õppeteema „Digikunst“

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) otsib internetist eritüübilist (nt pilt, video, animatsioon jt) digikunsti ja viitab selle allikale;
- 2) loob digitaalselt joonistuse ja prindib selle vastavalt eesmärgile sobivate seadetega (värviline/mustvalge, ühe/kahepoolne jne); digikunsti loomisel lähtub korrektse käitumise põhimõtetest;
- 3) valib kaamera seaded vastavalt pildistamise oludele ning pildistab ja kopeerib foto seadmest arvutisse, avab selle sobiva rakendusega;
- 4) jälgib ja kasutab teadlikult lihtsamaid pildipinna organiseerimise võtteid;
- 5) salvestab heli ja kopeerib selle seadmest arvutisse ning avab selle sobiva rakendusega;
- 6) salvestab video ja kopeerib selle seadmest arvutisse ning avab selle sobiva rakendusega;
- 7) kombineerib lihtsate võtetega pildi, heli ja video.

Õppesisu

Joonistamine. Joonistamine erinevate programmide ja rakendustega. Paberil joonistuse skaneerimine. Printimine. Pildistamine. Lihtsamad pildistamise režiimid ja kompositsioonivõtted. Foto eksportimine/importimine kaamerast/nutiseadmest arvutisse, arvutis avamine. Levinud faililaiendid. Heli. Heli salvestamine. Heli liigutamine seadmest arvutisse. Arvutis avamine. Levinud faililaiendid. Video. Video filmimine. Video liigutamine seadmest arvutisse. Arvutis avamine. Levinud faililaiendid. Montaaž. Pildi, teksti, heli ja video kombineerimine algtasemel. Animatsioon. Autoriõigus ja ohutus. Eetika digikunstis. Teiste

autorite teoste otsimine ja kasutamine, sh taaskasutus ja viitamine. Digikunsti jagamine, seadmete ohutu ning eesmärgipärane kasutamine.

4. Õppeteema „Digiseade töövahendina“

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) kasutab kooli infosüsteemi ja e-õppekeskkondi vastavalt kokkulepitud reeglitele; sisestab,
- 2) kopeerib, vormindab ja salvestab erinevat tüüpi tekste (nt kuulutusi, plakateid, referaate);
- 3) salvestab, kopeerib, kustutab ja jagab faile;
- 4) otsib infot erinevatest allikatest, kasutab seda, viidates algallikale;
- 5) otsib ja haldab vajalikke andmeid, sisestab need tabelisse, esitleb diagrammina;
- 6) koostab ja vormindab esitlust: kujundab slaide, lisab teksti ja pilte.

Õppesisu

Töökeskkond. Arvuti, server, rakendustarkvara, pilveteenus, nutiseade. Arvutitehnika ja tarkvara põlvkonnad. Kooli infosüsteemide ja e-õppekeskkonna kasutamise reeglid. Tekstitöötlus. Teksti sisestamine, vormindamine ja kopeerimine. Pildi lisamine tekstile. Failide haldamine. Faili salvestamine, kopeerimine, kustutamine, jagamine. Töö mitme aknaga. Infokirjaoskus. Info otsimine erinevatest allikatest, kasutamine, viitamine. Tööriistad. Töö andmetega. Andmeotsing ja digiteerimine. Andmete haldamine. Andmete sisestamine tabelisse. Diagramm. Andmete esitlemine. Esitluse koostamine. Esitluse vormistamine ja kujundamine. Teksti ja pildi lisamine slaidile, slaidi kujundus.

II KOOLIASTE (5., 6. klassid)

Õpitulemused ja õppesisu II kooliastmes

Õpilane:

- 1) vormistab ja salvestab digitehnoloogia abil erinevaid tekste, esitlusi ja digimeedia loovtöid ning jagab neid, järgides autoriõigusi ja digiohutuse nõudeid;
- 2) teeb etteantud andmete põhjal lihtsamat tabelitöötlust, kasutades õpitud valemeid ja esitades tulemusi sobivate graafikute abil;

- 3) teab programmeerimise põhimõisteid ja rakendab praktilises tegevuses algoritme ja programmi loomise etappe ühe haridusliku programmeerimiskeele/arenduskeskkonna näitel ja/või haridusrobotitega;
- 4) teab ja väldib kübermaailmas valitsevaid riske, haldab ja kaitseb oma digitaalset identiteeti ja ohtude realiseerumisel oskab neile adekvaatselt reageerida;
- 5) selgitab seadmete väärkasutamisest tekkida võivaid terviseriske ning arvestab nendega.

Õppesisu

II kooliastme õppeteemad on „Digihügieen“, „Programmeerimine“, „Digimeedia“ ja „Digiseade töövahendina“.

1. Õppeteema „Digihügieen“ eesmärk on tagada õpilastele igapäevaseks õppetööks vajalikul baastasemel pädevused digiohutuseks ning veebikeskkonnas suhtlemise ja koostööga toimetulemiseks. 2. Õppeteema „Programmeerimine“ eesmärk on süsteemselt tutvustada õpilastele lihtsate praktiliste ülesannete kaudu programmeerimise põhimõisteid, algoritmide rakendamist ja programmi loomise etappe ühe haridusliku programmeerimiskeele/arenduskeskkonna näitel. 3. Õppeteema „Digimeedia“ eesmärk on õpetada eri liiki digimeedia (foto, arvutijoonis, video, 3D-joonis) loomist, selle arvutisse salvestamist, töötlemist ja veebis jagamist, järgides autoriõigusi. 4. Õppeteema „Digiseade töövahendina“ eesmärk on anda õpilastele vajalikud baasoskused arvuti kasutamiseks, sh tekstitöötlemiseks, info otsimiseks, hindamiseks ja esitamiseks, tööks andmetega, lähtudes etteantud vormistusnõuetest ja formaatidest. Teema on tihedalt lõimitud teiste õppeainetega.

1. Õppeteema „Digihügieen“

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) järgib veebilehele kommentaare lisades, veebifoorumi ja postiloendi vahendusel toimuv osaledes nii tunnustatud suhtlusnorme kui ka selle keskkonna nõudeid;
- 2) selgitab ebaetilise digisuhtluse võimalikke tagajärgi ning hindab kriitiliselt veebisuhtlusesisu ja turvalisust;
- 3) haldab ja kaitseb oma digitaalset identiteeti, sh kasutades mitmeastmelist või -faktorilist isikutuvastust ja parooli taaste meetodeid, selgitab oma sotsiaalmeedia vms konto privaatsusseadete häälestamise vajadust;

- 4) kirjeldab küberkiusamise olemust, kuidas seda märgata ja vastavas olukorras käituda;
- 5) rakendab turvameetmeid oma arvuti ja nutiseadme kaitseks (nt viiruse- ja pahavaratõrje, jälitusrakendused jne);
- 6) kirjeldab ja väldib digivahendi kasutamisest tekkida võivaid ohte tervisele (sõltuvus, liigeseja rühivead, nägemise halvenemine), teeb vastavaid võimlemisharjutusi (silmadele, randmetele jne);
- 7) tuvastab ja lahendab iseseisvalt lihtsamaid probleeme tõrkuvate digiseadmete või rakendustega.

Õppesisu

Digitehnika. Litsentsid (ärivara, jaosvara, proovivara, vabavara, vaba tarkvara) ja nendega seotud väljakutsed seadmete heaolule (piraatlus, viirused, pahavara ja selle levimise eripärad, tule müür). Mälupulga ja faili kontroll. Programmide paigaldamine ja eemaldamine. Operatsioonisüsteemi ja programmide turvaline seadistamine. Teenuste turvalisus, nutirakenduste privaatsusseaded. Internet. Veebisisu kriitiline hindamine, sotsiaalse manipuleerimise äratundmine algtasemel. Interneti turvalisus, selle ajalugu ja tänapäevased probleemid. Salakiri, šifrid ja andmete krüpteerimine. Infosüsteemid ja veebikeskkonnad. Mitmeastmeline või -faktoriline isikutuvastus. Mitme virtuaalse identiteedi haldamine, varikonto. Privaatsusseadete muutmine sotsiaalmeedia keskkonnas. Turvaastme tõstmine arvutis (privaatne režiim veebilehitsejates, ligipääsuandmete haldamine). Andmete turvaline sünkroniseerimine erinevate seadmete vahel. Suhtlemine internetis. Turvaline e-posti manuste avamine. Veebikelmused. Suhtlus avalikus ja privaatses ruumis, infovoo filtreerimine. Küberkiusamine ja sellega toimetulemine. Netikett. Sexting. Internetisläng. Petukirjad. Abi küsimine ja pakkumine võrgusuhtluses tekkinud probleemide puhul. Digivahendite mõju tervisele ja keskkonnale. Digiseadmete väärkasutus, sõltuvus. Oma digikäitumise analüüs. Ergonoomika digiseadmete kasutamisel. Tervisekaitse reeglid ja harjutused. Probleemilahendus. Ühilduvusküsimuste ja lihtsamate turvaprobleemide lahendamine, internetikeskkondade võimalike probleemide lahendamine, sh turvalisuse suurendamine ja vajalike programmide leidmine erinevatele operatsioonisüsteemidele ja erineva litsentsiga (alternatiivsete programmide otsimine internetis).

2. Õppeteema „Programmeerimine“

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) mõistab ja kasutab teadlikult järgmisi mõisteid: programm, protsess, algoritm, roll (looja, täitja, kasutaja), muutuja, avaldis, valik, tsükkel, alamprogramm, programmeerimiskeel, sisend ja väljund;
- 2) analüüsib etteantud programmi ja ennustab selle töö tulemust; teeb selles otstarbekaid (oma eesmärgile vastavaid) muudatusi ja täiendusi;
- 3) koostab programmi etteantud tegevusskeemi, pseudokoodi või sõnalise kirjelduse alusel;
- 4) kirjeldab algoritmide ning programmide kasutamise lisandväärtust erinevates eluvaldkondades;
- 5) koostab lihtsamaid avaldise ja algoritme (valik, kordus), mida on võimalik kasutada reaalses juhtprogrammis;
- 6) selgitab rakenduse töö testimise vajadust ja olemust ning parandab tekkinud vead;
- 7) koostab lihtsama ülesande (nt sõida mööda joont) täitmiseks valmisdetailidest mehaanilise seadme ja selle juhtprogrammi (robotika).

Õppesisu

Sissejuhatus programmeerimisse. Programmjuhtimisega seadmete tööpõhimõtted ja ajalugu. Programm. Protsess. Roll (looja, täitja, kasutaja). Programmeerimiskeel. Arenduskeskkond. Ülevaade erinevatest võimalustest ja konkreetsetest kasutatavatest vahenditest, füüsilised ja digitaalsed vahendid. Arenduskeskkond, selle seadistamine. Algoritm. Algoritmi mõiste ja liigid, algoritmi koostamine ja realiseerimine. Etteantud tegevusjuhise (kirjeldus, tegevusskeem, pseudokood) arusaamine, ise koostamine ja rakendamine. Andmete ja tegevuste otstarbekas muutmine. Lihtsamate tüüpalgoritmide kasutamine. Andmed. Objektid, objektide omadused ja meetodid (tegevused), väärtused. Muutujad. Muutujale väärtuse omistamine ja kasutamine. Sisendid ja väljundid. Klaviatuur, hiir, ekraan. Andurid, täiturid (robotika). Tegevused ja avaldised. Lihtsamad teksti-, loogika- ja arvavaldised. Valikud. Tingimuslause (if ja else). Kordused. Lõpmatu kordus. Kordamine teatud arv kordi. Kordamine etteantud tingimusel. Kordus korduse sees. Alamprogramm. Alamprogrammi kasutamine. Protseduurid/funktsioonid parameetritega. Mehhatroonika (robotika). Füüsikalised nähtused. Andurid. Täiturmehhanismid. Robotika. Robotikasüsteemi komponendid: mikrokontroller, mootor, andurid, liikurmehhanism. Roboti navigatsioon.

3. Õppeteema „Digimeedia“

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) selgitab fotokaamera tööpõhimõtteid ja korrektset hooldust, valib kaamera seaded vastavalt pildistamisoludele, pildistab (fotokaamera, nutiseade);
- 2) valib vastavalt olukorrale sobiva graafikaliigi, tarkvara ja failitüübi, arvestades raster- ja vektorgraafika erinevusi;
- 3) tuvastab digifoto puudused (kontrast, värvid, teravus, valge tasakaal) ja töötleb fotot vastavate tööriistadega puuduste vähendamiseks;
- 4) rakendab portreefoto töötlemisel erinevaid võtteid (nt retušeerimine);
- 5) kasutab 3D-jooniseid ja printerit eesmärgipäraselt – jooniste arvutisse laadimiseks, nende muutmiseks ja printimiseks ettevalmistamiseks, pidades silmas 3D-printeri tööpõhimõtteid ja autoriõigusi;
- 6) salvestab ja töötleb heli ja videot nutiseadme ja arvuti abil;
- 7) kombineerib teksti, heli, pilti ja videot, kasutades erinevaid üleminekuid ja efekte;
- 8) nimetab digimeedia arengus olulisi sündmusi;
- 9) kirjeldab tehis- ja liitreaalsust ja nendevahelisi erinevusi.

Õppesisu

Pildistamine. Kaamera tööpõhimõtted. Lääts, katiku ava, säriaeg, tundlikkus (ISO). Kaamera seadistamine. Pildistamine kaamera ja nutiseadmega. Pildi salvestamine arvutis ja nutiseadmes (resolutsioon, piksel, faili suurus). Pilditöötlus. Pildiparandused – kontrastid, värvid, teravus. Valge tasakaal. Arvutigraafika. Vektor- ja rastergraafika. Vektorgraafikaga joonistamine, olemasolevatest kujunditest uute loomine. Vektorgraafika värvimine. Värvüleminekud (gradient). 3D-graafika. 3D-kujundite omadused. 3D-kujundi loomise protsess: tekstuuri, sõrestik, varjutamine, renderdamine. Baaskujunditest uue 3D-kujundi loomine. 3D-objektide modelleerimine 3D-printimiseks. 3D-jooniste leidmine internetist, allalaadimine, muutmine ja 3D-printimiseks ettevalmistamine. 3D-printer, selle liigid ja osad, töövõtted ja ohutus. Failiformaadid. Tehis- ja liitreaalsus (VR, AR). Tehis- ja liitreaalsuse vahelised erinevused, tehnilised lahendused, vajalikud lisaseadmed, praktilised rakendused. Heli. Erinevad helikandjad. Heli salvestamise ajalugu. Analoo- ja digitaalheli. Heli salvestamine ja taasesitamine. Audiokaablid ja -pistikud. Algtasemel helitöötlus. Video. Filmimine. Digitaalvideo. Videotöötlus: teksti, pildi, heli, ja videoklippide montaaž. Autoriõigus ja litsentsid.

Autoriõiguste kaitse internetist saadud pildi- ja videoklippide taaskasutamisel. Autorile viitamine ja litsentsid. Oma metaandmete lisamine failidele.

4. Õppeteema „Digiseade töövahendina“

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) sisestab, vormindab ja kopeerib eri tüüpi tekste (sh nt plakatit, kuulutust);
- 2) kasutab digiseadet ohutult ja säästlikult;
- 3) vormindab referaati vastavalt etteantud juhendile, viitab korrektselt kasutatud allikatele;
- 4) salvestab, kopeerib, kustutab ja pakib kokku faile, töötab mitme aknaga;
- 5) otsib infot, kasutab ja hindab seda allikakriitiliselt, väldib plagiaati;
- 6) koostab etteantud andmestiku põhjal andmetabeli, sagedustabelid ja sobivat tüüpi diagrammid (tulp-, sektor- või joondiagrammi), sorteerib ja filtreerib andmeid, kasutab lihtsamaid tabelarvutuse funktsioone (summa, aritmeetiline keskmine, max, min), haldab ja kaitseb oma andmeid;
- 7) koostab ja disainib teksti, diagramme, pilte, audiot, videot ja tabelleid sisaldava esitluse etteantud teemal.

Õppesisu

Tekstitöötlus. Teksti sisestamine, vormindamine ja kopeerimine. Plakati või kuulutuse koostamine ning kujundamine. Töövõtted: ohutu ja säästlik arvutikasutus. Referaadi vormindamine: päis ja jalus, lehekülgede nummerdamine; pealkirjade laadid; sisukorra automaatne genereerimine; viidete ja kasutatud allikate loetelu automaatne koostamine. Failide haldamine. Faili salvestamine, kopeerimine, kustutamine, pakkimine. Töö mitme aknaga. Infokirjaoskus. Info otsimine, kasutamine, hindamine. Tööriistad. Plagiaat. Allikakriitilisus. Töö andmetega. Andmetabeli ja sagedustabeli koostamine. Diagrammi loomine sagedustabeli põhjal. Andmete sorteerimine ja filtreerimine. Lihtsamad funktsioonid tabelarvutuses (summa, aritmeetiline keskmine, max, min). Andmete kättesaadavus, haldamine ja kaitse. Esitluse koostamine. Esitluse disain ja vormistamine. Slaidi ülesehitus ja kujundus. Teksti, pildi, tabeli ja diagrammi sisestamine slaidile.

Hindamise põhimõtted

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest. Informaatika õpitulemuste saavutatuse kohta antakse õpilasele tagasisidet õppeprotsessi käigus, lähtudes õpilase õpiülesannetest. Kokkuvõtvalt hinnatakse kursuse lõpus. Õpiülesanded võivad olla tehtud kas üksi või rühmatööna.

Hinnatakse informaatikaõppes:

- 1) õppe plaanipärasust, loomingulisust ja ratsionaalsust;
- 2) õppekavas ettenähtud õpitulemuste saavutamist ning seonduvate pädevuste olemasolu veenvat tõendamist;
- 3) loodud materjalide tehnilist teostust, esteetilisust ja originaalsust;
- 4) oma praktilise tegevuse mõtestamist;
- 5) õpilase isiklikku arengut kursuse jooksul.

Hindamisel tuleb lähtuda järgmisest skaalast:

hinne „5” 90–100%; hinne „4” 75–89%; hinne „3” 50–74%; hinne „2” 20–49%; hinne „1” 0–19% maksimaalsest võimalikust punktide arvust.

4. RÜTMILINE LIIKUMINE (1.-3.klassid)

4.1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Õpilane:

- 1) on terve ja hea rühiga;
- 2) omandab motivatsiooni, huvi ja teadmised iseseisvaks liikumisharrastuseks;
- 3) arendab mitmekülgset oma kehalisi võimeid ja liigutusoskusi;
- 4) omandab hügieeniharjumused ja teadmised tervislikust eluviisist;
- 5) arendab tahtemadusi, kujundab eetilisi ja esteetilisi tõekspidamisi;
- 6) omandab mängude ja tantsude kaudu praktilisi sotsialiseerumise oskusi;
- 7) õpib tantsima lihtsamaid eesti rahvatantse, seltskonnatantse ja teiste rahvaste tantse;
- 8) austab erinevaid rahvuskultuure.

4.2. Õppeaine kirjeldus

Kultuurse inimese tunnuseks on aegade vältel peetud harmoonilist kehalist arengut. Rütmika on õppeaine, mis tagab õpilase liigutusliku, kõlbelise, sotsiaalse ja esteetilise arengu, toetab tema kujunemist terviklikuks isiksuseks. I kooliastmes kujundatakse õpilastel oskus ja harjumus kontrollida oma keha asendeid ja liigutusi. Õpetatavad harjutused on nende oskuste

kujunemise teenistuses. Olulised on liikumis- ja mängurõõm, tegutsemislust, koostegevus. I kooliastmes arendatakse õpilaste kuulamis-, jälgimis-, matkimis-, mõistmis- ja lihtsamate korralduste täitmise oskusi. Rütmi tundides omandatud teadmised, oskused ja kogemused on aluseks õpilase iseseisvale liikumisharrastusele.

4.3. Õppetegevus

I kooliastmes õpitavad harjutused põhinevad lapse igapäevaelu liikumisviisidel, liigutustel ja asenditel ning vahendite käsitlemisega seotud tegevustel. Fundamentaalsete liikumiste/liigutuste kindel omandamine harjutamise teel loob aluse üldisele tegevuslikule meisterlikkusele. Õigete liigutusvilumuste, aga ka hea rühi kujunemiseks on vaja, et õpilased omandaksid oma kehaasendi liigutuste kontrollimise oskuse.

I kooliastmes on soodsaim iga osavuse (sh liigutuskoordinatsioon), samuti reaktsiooni- ja liigutuste kiiruse (sageduse) arendamiseks. Rütmi on liikumine loovas, loomingulises ja mõtestatud tegevuses. On tähtis, et õpilased omandaksid rütmi tundides tegutsemise ja käitumise oskused, harjuksid täitma ohutus- ning hügieeninõudeid kehaliste harjutustega tegelemisel. Õpilaste liikumissoovi ja –rõõmu tekkimiseks ning säilitamiseks on olulised soodus õppekeskkond ja õpetaja tunnustus.

4.4. Õpitulemused I kooliastmes

3. klassi lõpetaja oskab:

- 1) täita ohutusnõudeid kehaliste harjutuste sooritamisel;
- 2) sooritada lihtsaid võimlemisharjutusi kindla rütmi järgi, improviseerida;
- 3) sooritada erinevaid põhiliikumisi;
- 4) tantsida eesti rahvatantse ja seltskonnatantse, teiste rahvaste tantse;
- 5) mängida laulu- ja liikumismänge.

4.5. Õpitulemused, õppesisu, hindamine klassiti

1.KLASS

Õpitulemused	Õppesisu
Õpilane: 1) Teab oma keha liikumisvõimalusi ja oskab neid loovalt kasutada. 2) Tajub liikumise ja muusika ühtsust. 3) Omandab baasmotoorika: liikumis-, tasakaalu- ja käsitlemisoskused.	Põhiasendid ja liikumised. Matkimisharjutused, vabaharjutused, tasakaaluharjutused, harjutused vahenditega. Keha- ja ruumitunnetus, koordinatsioon ja rühi kujundamine.

<p>4) Teab liikumise ja muusika väljendusvahendeid: rütm, tempo, tämber, dünaamika, meloodia.</p> <p>5) Teab tantsuelemente: keha, ruum ning nende alamelemente.</p> <p>6) Säilitab liikumis- ja mängurõõmu ning katsetamis- ja leidmisrõõmu.</p>	<p>Kujund- ja kontaktliikumised. Stoppmängud.</p> <p>Liikumise alustamine ja lõpetamine. Loovliikumine. Käskluse paigal täitmine. Harvenemis, kõnniharjutused.</p> <p>Erinevad kõnni vormid kindla rütmi ja muusika järgi. Matkivad kõnniharjutused. Hüplemisharjutused.</p> <p>Hüplemisharjutuste kombinatsioonid. Koordinatsioonihüplemised.</p> <p>Hüplemine hoonööriga.</p> <p>Muusikarütmide eristamine. Liikumisimprovisatsioon ja muusikalised mängud.</p> <p>Tantsu- ja laulumängud.</p> <p>Virgutusvõimlemine muusika saatel.</p> <p>Tantsusammud. Eesti rahvatantsud ja seltskonnatantsud. Teiste rahvaste seltskonnatantsud.</p> <p>Kõnni-, jooksu-, galopp-, polka- ja hüpaksammude kombinatsioonid.</p> <p>Liikumismängud.</p>
---	---

Hindamine

Rütmikaõpetuses annab hindamine tagasisidet õpilase võimekuse ja tema individuaalse arengu kohta, on lähtekohaks järgneva õppe kujundamisele, stimuleerib ning motiveerib õpilast parematele tulemustele ja enesearendusele. Sõnalise hinne kujuneb arengu, leidlikkuse, loovuse, hea tahte ja püüde eest anda tegevuses oma parim. Hinnatakse õpilase teadmiste ja oskuste rakendamist rütmilistes tegevustes, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi.

Ainetundides kasutatavad meetodid: imiteerimine, selgitus, kirjeldamine, praktiline tegevus, mängulisus, improvisatsioon, katsetamine, individuaalne töö, paaris- ja rühmatöö.

Kasutatavad õppematerjalid:

- T. Jukk, T. Laikre „Roheline. Rütmi- ja liikumisõpetus“
- C. Roose „Kooli folkloorikogumik“
- Z. Mellov „Rütmika- loov liikumine“
- P. Karvonen „Liikumisrõõm“
- M. Liivak „Kaks sammu sissepoole“ ja „Kaks sammu väljapoole“ (Ringmängulaulud)
- S. Kapper, S. Purje, T. Keres, A. Sööt „Tantsuline liikumine põhikooli kehalise kasvatus tunnis“ e-raamat

- Kirjastus Koolibri pildikaardid.
- H. Oidjärv „Tervitame päikest. Laste jooga pildiraamat“
- Tael „Seltskonnatantsud ja tantsumängus“.

2.KLASS

Õpitulemused	Õppesisu
<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Kannab edasi meie rahvuslikku kultuuritraditsiooni. 2) Kinnistab tantsuelemente ning muusika ja liikumise väljendusvahendeid. 3) Õpib tantsuelementide kaudu tundma oma keha liikumisvõimalusi ja neid loovalt kasutama. 4) Oskab eesti pärimustantse, laulumänge ja seal esinevaid tantsuvõtteid, -samme ja –jooniseid. 5) Oskab vahetult suhelda, ennast väljendada, teisi jälgida. 6) Suudab lõõgastuda ja väljendada oma emotsioone. 	<p>Põhiasendid ja liikumised.</p> <p>Matkimisharjutused, vabaharjutused, tasakaaluharjutused, harjutused vahenditega.</p> <p>Keha- ja ruumitunnetus, koordineerimine ja rühi kujundamine.</p> <p>Kujund- ja kontaktliikumised. Stoppmängud.</p> <p>Liikumise alustamine ja lõpetamine. Loovliikumine. Käskluse paigal täitmine. Harvenemis, kõnniharjutused.</p> <p>Erinevad kõnni vormid kindla rütmi ja muusika järgi.</p> <p>Matkivad kõnniharjutused. Hüplemisharjutused. Hüplemisharjutuste kombinatsioonid. Koordineerimishüplemised. Hüplemine hoonõoriga. Muusikarütmide eristamine. Liikumisimprovisatsioon ja muusikalised mängud.</p> <p>Tantsu- ja laulumängud. Virgutusvõimlemine muusika saatel. Tantsusammud. Eesti rahvatantsud ja seltskonnatantsud. Teiste rahvaste seltskonnatantsud. Kõnni-, jooksu-, galopp-, polka- ja hüpakammude kombinatsioonid. Liikumismängud.</p>

Hindamine

Valikõppeaine õpitulemusi hinnates lähtutakse põhikooli riikliku õppekava üldosa ning kooli hindamist reguleerivate õigusaktide käsitlest. Arvesse võetakse ainekavaga määratud õpitulemused ning nende sõnastamiseks kasutatavad tegevused. Hindamise eesmärk on õpilase arengu toetamine ning õpilase enesehinnangu kujunemise suunamine. Õpilase õpitulemusi hinnatakse vastavalt arvestatud/mittearvestatud hindega.

Ainetundides kasutatavad meetodid: näitlikustamine, matkimine, juhendi järgimine, improvisatsioon, praktiline tegevus, individuaal-, paaris- ja rühmatöö, mängulisus.

Kasutatavad õppematerjalid:

- 1) K. Torop „Viron vakka. 105 eesti rahvatantsu“
- 2) P. Bobkov „Rahvaste seltskonnatantse“
- 3) C. Roose „Kooli folkloorikogumik“
- 4) S. Kapper, S. Purje, T. Keres, A. Sööt „Tantsuline liikumine põhikooli kehalise kasvatuses tunnis“ e-raamat
- 5) L. Tungal, E. Hiiepuu „Eesti keele õpik 2. klassile“
- 6) M. Liivak „Kaks sammu väljapoole“
- 7) T. Jukk, T. Laikre „Roheline. Rütmi- ja liikumisõpetus“
- 8) U. Toomi „Eesti rahvatantsud“
- 9) P. Karvonen „Liikumisrõõm“
- 10) www.estonianlinedance.com
- 11) H. Oidjärv „Tervitame päikest. Laste jooga pildiraamat“.

3.KLASS

Õpitulemused	Õppesisu
<ol style="list-style-type: none"> 1) Omab algteadmisi tantsukultuurist ja kommetest. 2) Oskab oma kehaasendit ja liigutusi jälgida ning tunnetada. 3) Kujuneb rütmi- ja ruumitunnetus. 4) Tunnetab muusika ja liigutuste seoseid. 5) Kujuneb partnerite suhtlemis- ja koostööoskus mitteverbaalses keeles. 6) Teab tantsuelemente ja –termineid. 7) Tantsib lihtsaid 2-osalisi tantse. 8) Oskab tantsida õpitud laulumänge, pärimus- või lastetantse. 9) Tunneb rõõmu tantsulisest liikumisest. 	<p>Põhiasendid ja liikumised. Matkimisharjutused, vabaharjutused, tasakaaluharjutused, harjutused vahenditega. Keha- ja ruumitunnetus, koordineerimine ja rühi kujundamine. Kujund- ja kontaktliikumised. Stoppmängud. Liikumise alustamine ja lõpetamine. Loovliikumine. Käskluse paigal täitmine. Harvenemis, kõnniharjutused. Erinevad kõnni vormid kindla rütmi ja muusika järgi. Matkivad kõnniharjutused. Hüplemisharjutused. Hüplemisharjutuste kombinatsioonid. Koordineerimishüplemised. Hüplemine hoonõoriga. Muusikarütmide eristamine. Liikumisimprovisatsioon ja muusikalised mängud.</p>

	Tantsu- ja laulumängud. Virgutusvõimlemine muusika saatel. Tantsusammud. Eesti rahvatantsud ja seltskonnatantsud. Teiste rahvaste seltskonnatantsud. Kõnni-, jooksu-, galopp-, polka- ja hüpaksammude kombinatsioonid. Liikumismängud.
--	--

Hindamine

Valikõppeaine õpitulemusi hinnates lähtutakse põhikooli riikliku õppekava üldosa ning kooli hindamist reguleerivate õigusaktide käsitlesest. Arvesse võetakse ainekavaga määratud õpitulemused ning nende sõnastamiseks kasutatavad tegevused. Hindamise eesmärk on õpilase arengu toetamine ning õpilase enesehinnangu kujunemise suunamine. Õpilase õpitulemusi hinnatakse vastavalt arvestatud/mittearvestatud hindega.

Ainetundides kasutatavad meetodid: vestlus, arutelu, selgitus, imiteerimine, praktiline tegevus, individuaal- ja paaristöö, improvisatsioon, mängulisus.

Kasutatavad õppematerjalid:

- 1) S. Kapper, S. Purje, T. Keres, A. Sööt „Tantsuline liikumine põhikooli kehalise kasvatuse tunnis“ e-raamat
- 2) Tael „Seltskonnatantsud ja tantsumängud“, „Standardtantsud“
- 3) H. Aassalu, P. Luht, K. Torop „Vanad seltskonnatantsud. Valimik XX sajandi I poole seltskonnatantse.“
- 4) L. Wainwright „Palun tantsule. Põhjalik tantsuõpik algajatele“
- 5) U. Toomi „Eesti rahvatantsud“
- 6) K. Torop „Viron vakka. 105 eesti rahvatantsu“.

5. RÜTMIKA JA LIIKUMINE (4.klass)

5.1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Rütmika ja liikumise õpetamise kaudu taotleb kool, et õpilane:

- 1) tunneb rõõmu liikumisest ja tantsust ja huvitub tantsust kui kunstiliigist;
- 2) teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb selle edasikandmises;

- 3) tunnetab ja arendab tantsulise liikumise kaudu oma enesekontrolli ja eneseväljendamise võimeid;
- 4) arendab läbi ühistegevuste sotsiaalseid võimeid, sealhulgas suhtlemise oskusi;
- 5) omandab teadmisi ja praktilisi kogemusi keha arengu seaduspärasustest ja liikumisviiside mitmekesisusest;
- 6) mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt tantsu ja liikumisega seotud tegevuste kaudu.

5.2. Õppeaine kirjeldus

Õppe planeerimisel ja õppeprotsessis arvestatakse õppijate erivajadustega, sh individuaalsete kehaliste ja vaimsete võimetega. Õpetaja arvestab õppetööd läbiviies õpilaste tegelike huvide ja arenguvajadustega ning et õpe oleks jõukohane ja õpilase liikumispuuet arvestav. Kasutatakse diferentseeritud õpiülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad õpilastel sobiva pingutusastemega õppida. Õppija, sõltumata tema kehalisest võimekusest, on õppeprotsessis aktiivne osaleja. Tervisest tingitud erivajadustega õpilaste hindamisel võetakse aluseks lapsele jõukohastatud ja individuaalsete harjutuste sooritamine ja osavõtt tundidest.

5.3. Õpitulemused, õppesisu, hindamine

Õpitulemused	Õppesisu
<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Oskab võtta kehaga erinevaid kujusid. 2) Oskab hoida postitsioone. 3) Võtab osa erinevatest loov- ja liikumisharjutustest. 4) Tunnetab liikumise sisu ja meeleolu. 5) Seostab liikumist rütmi ja helidega. 6) Vahetab liikumismotiive vastavalt muusika osade vaheldumisele, liigub rütmis. 7) Liigub muusika rütmis (erinevates tempodes) sõõris, ringjoonel järjestikku ja ringjoonel kõrvuti. 8) Koordineerib keha liikumist etteantud viisil, õpetajat või kaaslast jäljendades. 9) Seostab liikumist rütmi ja helidega plaksutades. 10) Erinevad liikumised rütmi või muusika iseloomu vaheldumisel. 11) Liikumise alustamine ja lõpetamine muusikat (rütmi) järgides. 12) Eristab tantsuelemente. 	<p>Keha kujud (sirged, ümarad, nurgelised, kõverad, kõrged, madalad).</p> <p>Elavad trükitähed ja numbrid, sõnade kirjutamine erinevate kehaosadega.</p> <p>Looma, linnu kujutamine (kujud, poosid).</p> <p>Fantaasialikumised (seeneralli, päkapikud, lennuk, autoralli).</p> <p>Peeglimäng, stoppmängud liikumistes.</p> <p>Rütmid igapäevaelus, looduses ja nende matkimine.</p> <p>Rütmi tekitamine kehaga (kehapill): püstitlaks, vastamisiplaks, parem- ja vasakplaks, pühkeplaks, jalgade rõhklöögid, jne).</p> <p>Tegevused ja liikumine vahenditega (paberilehed, kiled, jne).</p> <p>Keha ja kehaosade liikumisvõimalused: painutus, sirutus, kägar, jooks, hüpe, vetrumine, jne.</p> <p>Lihtsamad põhisammud: kõnnisamm, jooksusamm, hüpaksamm, galopisamm, lõppsamm.</p> <p>Tantsuasendid ja –võtted: liikumine sõõris, paarilisega kõrvuti ringjoonel, ringjoonel järjestikku, käed-kätes, käevang, käed puusal.</p> <p>Lihtsamude kombinatsioonid.</p>

<p>13) Suudab sooritada lihtsamaid tasakaalu- ja koordineerimis- ja koordinatsiooniharjutusi. 14) Tantsib lihtsaid 2-osalisi tantse. 15) Oskab tantsida õpitud laulumänge, pärimus- või lastetantse. 16) Tunneb rõõmu tantsulisest liikumisest.</p>	<p>Sõna rütmi ja kehapilli või muusikat kombineerivad harjutused: erinevate sammudega liikumine lauldes, rütmi patsutades või plaksutades. Erinevad liikumised rütmi või muusika iseloomu vaheldumisel. Liikumise alustamine ja lõpetamine muusikat (rütmi) järgides. Eesti traditsioonilisemad laulumängud: “Üks ühte”, “Roti pulmad”, “Hiir hüppas”, “Me lähme rukist...”, “Lapaduu”, “Tädi”, Kui sul tuju hea...”, „Ringilaul“ „Sõpra otsimas“, „Kaks sammu sissepoole“, „Peegel“, „Farii-farii-faraa“, „Las käia see tants“. Eesti rahvatantsud: “Kägara”, “Kupparimuori”, “Kaera-Jaan”. Lihtsam laste- või seltskonnatants.</p>
---	--

Hindamine

Valikõppeaine õpitulemusi hinnates lähtutakse põhikooli riikliku õppekava üldosa ning kooli hindamist reguleerivate õigusaktide käsitlesest. Arvesse võetakse ainekavaga määratud õpitulemused ning nende sõnastamiseks kasutatavad tegevused. Hindamise eesmärk on õpilase arengu toetamine ning õpilase enesehinnangu kujunemise suunamine. Õpilase õpitulemusi hinnatakse vastavalt arvestatud/mittearvestatud hindegale.